

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 1. juuni 2018
(OR. en)

9615/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0212 (COD)

ECOFIN 553
UEM 226
CADREFIN 63
CODEC 939
IA 169

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	31. mai 2018
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2018) 387 final
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega luuakse Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 387 final.

Lisatud: COM(2018) 387 final

Brüssel, 31.5.2018
COM(2018) 387 final

2018/0212 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend

{SEC(2018) 277 final} - {SWD(2018) 297 final} - {SWD(2018) 298 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Oma 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus ja sellele lisatud kavatsusavalduses teatas president Juncker komisjoni kavatsusest teha konkreetseid ettepanekuid, et luua ELi eelarves euroala jaoks ettenähtud eelarverida, mis hõlmaks muu hulgas stabiliseerimisvahendit. Seda ideed käsitleti üksikasjalikumalt komisjoni teatises uute liidu raamistikku kuuluvate stabiilse euroala eelarveliste toetusvahendite kohta, mis on osa Euroopa majandus- ja rahaliidu süvendamise algatuste paketist¹. Pakett tugineb eelkõige viie juhi 22. juuni 2015. aasta aruandele Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise kohta² ja komisjoni 31. mai 2017. aasta aruteludokumendile majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta³.

Majandus- ja rahaliidu süvendamine ning ELi rahanduse ajakohastamine on põhiteemad komisjoni 1. märtsi 2017. aasta valge raamatuga algatatud arutus Euroopa tuleviku üle⁴. Seda rõhutati veel kord 28. juuni 2017. aasta aruteludokumendis ELi rahanduse tuleviku kohta⁵. Praeguses olukorras on võimalus esitada konkreetseid tulevikku suunatud ettepanekuid nii majandus- ja rahaliidu tuleviku kui ka selle kohta, kuidas ELi rahandus saab tulevikus aidata lahendada tuvastatud probleeme.

Euroopa rahanduse üle peetava arutelu keskmes on Euroopa lisaväärtus. ELi vahendeid tuleks kasutada ELi avalike hüvede rahastamiseks. Sellised hüved on ELi kui terviku huvides ning neid ei saa tõhusalt tagada ükski liikmesriik omaette. Kooskõlas subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtetega peaks EL võtma meetmeid siis, kui see võimaldab maksumaksja iga euro eest saada suuremat kasu võrreldes üksnes riiklikul, piirkondlikul või kohalikul tasandil võetavate meetmetega.

Majandus- ja rahaliidu süvendamine on hea nii euroalale kui ka ELile tervikuna. Paremini integreeritud ja toimiv euroala pakub suuremat stabiilsust ja jõukust kogu ELile, tagades samal ajal Euroopa majanduse kindla mõjujõu maailmas. Stabiliseerimisvahendiga, mis on üks komisjoni teatises tutvustatud uusi eelarvelisi toetusvahendeid, kavatakse täita mõningaid euroala liikmesriikide ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 1 osutatud vahetuskursimehhanismis osalevate ning euroalaga liituda soovivate liikmesriikide konkreetseid vajadusi, pidades samal ajal silmas nende laiemaid vajadusi ja püüdlusi ELi liikmesriikidena. Seda tehes püütakse ka suurendada sünergiat olemasolevate ja tulevaste rahastamisvahendite vahel, mida komisjon esitleb 2018. aasta mais osana ettepanekutest 2020. aasta järgse ELi mitmeaastase finantsraamistiku kohta.

Majandus- ja rahaliidu süvendamine nõuab liikmesriikidelt sihikindlaid meetmeid ning piisavat toetust ELi eelarvelistest toetusvahenditest ja poliitika koordineerimise vahenditest. Selline stabiliseerimisvahendite loomine on üks ideid, kuidas paremini kasutada ELi eelarvet meie vastastikku sõltuvate majanduste vastupanuvõime tugevdamiseks ning aidata seega kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele. Nii euroala kui ka euroalaväliste riikide edusammud reformide elluviimisel ja majanduskasvus on kasuks kõigile.

¹ COM(2017) 822 final, 6. detsember 2018.

² Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine, Jean-Claude Junckeri poolt tihedas koostöös Donald Tuski, Jeroen Dijsselbloemi, Mario Draghi ja Martin Schulziga koostatud aruanne, 22.6.2015.

³ COM(2017) 358, 28. juuni 2017.

⁴ COM(2017) 2025, 1. märts 2017.

⁵ COM(2017) 358, 28. juuni 2017.

Finantsmääruses sätestatud tingimustel on ELil volitused võtta ja anda rahalise abi andmiseks laenu. See kehtib eelkõige selliste maksebilansi toetamise süsteemi raames antud laenude haldamise kohta, mis on mõeldud euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide maksebilansi toetamiseks raskuste puhul. See kehtib ka Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi raames antud laenude puhul. Kuna kogutud vahendid ja vastavad laenud on kompensatsioonitehingud, puudub neil otsene mõju ELi eelarvele, kuni laenusaja liikmesriik täidab oma kohustusi.

Ehkki ELi eelarve on alati edendanud ülespoole suunatud sotsiaalset ja majanduslikku ühtlustamist ning ELi tasandi laenuandmise suutlikkust on viimastel aastatel suurendatud, et reageerida erakorralistele olukordadele, ei ole makromajanduslik stabiliseerimine senini olnud ELi eelarve selgelt väljendatud eesmärk. Finantskriisiaastate kogemus on näidanud ka seda, et ELi rahanduse ülesehitus ja ulatus ei vasta veel täielikult majandus- ja rahaliidu konkreetsetele vajadustele – ei euroala liikmesriikide ega sellega ühinevate liikmesriikide puhul.

Euroala liikmesriikide toetamiseks, et aidata neil paremini reageerida kiiresti muutuvatele majandustingimustele ja stabiliseerida majandust suurte asümmeetriliste šokkide korral, tuleks luua stabiliseerimisvahend. Rahapoliitika ühtlustamise tulemusena ühisraha alal ei ole osalevate liikmesriikide käsutuses olevad makromajanduslikud poliitikavahendid enam endised. Ehkki kõik riigid on erinevad ning majanduse suurus ja struktuur määravad šokkidele avatuse tõenäosuse, näitas kriis, et euroala liikmesriikidele ühekaupa on suurte asümmeetriliste šokkide mõju pehmendamiseks kättesaadavad vahendid piiratud, kusjuures mõned neist kaotasid juurdepääsu turgudele, millest sõltus nende sissetulek. Mitmel puhul põhjustas see pikaleveninud majanduslanguse ja selle negatiivse mõju ülekandumise teistele liikmesriikidele.

Arvestades seda ja eeldusel, et liikmesriigid nõustuvad, on ELi tasandil võimalusi selliste ühiste eelarveliste toetusvahendite väljatöötamiseks, mis võivad aidata kaasa euroala stabiilsusele ning tuua kasu ka ELile tervikuna. Et tagada nende edu ja toimimine ning maksimeerida tõhusust maksumaksja jaoks, peavad need vahendid olema täielikus sünergias muude eelarveliste toetusvahenditega laiemas liidu raamistikus. Lisaks võib Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) või tema õigusjärglane Euroopa Valuutafond omandada tulevikus makromajanduslikku stabiliseerimist toetava rolli, kui selle osanikeks olevad euroala liikmesriigid seda soovivad.

Kavandatav määrus Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendi kohta on üks neid algatusi, millega võetakse üle komisjoni teatises „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“⁶ sisalduv üleskutse luua stabiliseerimisvahend, mis aitaks leevendada asümmeetriliste šokkide mõju ja vältida negatiivsete mõjude ülekandumise riski. Stabiliseerimisvahend luuakse euroala liikmesriikidele ning see peaks olema avatud ka euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele, kes on pärast ERM II liikmete vastavasisulist pooldavat otsust liitunud selle mehhanismiga.

Algatus esitatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 lõike 3 kohase ettepanekuna võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 lõikega 3 nähakse ette võimalus luua ühtekuuluvuse tugevdamise eesmärgil vahend rahastamiskõlblike avaliku sektori investeringute toetamiseks nende liikmesriikide puhul, mida on tabanud suur asümmeetriline šokk. See meede on vajalik väljaspool struktuurifonde, mis ei näe ette konkreetset vahendit makromajandusliku stabiliseerimise jaoks avaliku sektori

⁶ COM(2017) 822 final, 6. detsember 2018.

investeeringute säilitamise teel suurte asümmeetriliste šokkide korral, ning see ei piira selliste meetmete kohaldamist, mille kohta on liidu teistes poliitikavaldkondades juba otsus tehtud.

Liikmesriikidel on huvi saavutada oma avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemi ja tavade hea kvaliteet ja seda hoida. Seetõttu täiendatakse ettepanekut lisaga, milles määratakse kindlaks selliste avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade hindamise meetodid ja kriteeriumid, eesmärgiga selgitada välja, kus neid tuleks tugevdada, et suurendada avaliku sektori investeeringute ja kavandatavast vahendist saadava võimaliku toetuse mõju.

Praeguse ettepaneku kohaselt on komisjonil õigus anda rahalist abi liikmesriikidele, mida on tabanud suur asümmeetriline šokk, võttes selleks laenu finantsturgudelt või rahandusasutustelt, eesmärgiga laenata sel viisil saadud raha asjaomasele liikmesriigile edasi ja toetada rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute säilitamist. Lisaks on ette nähtud intressitoetus, mis katab abi saavale liikmesriigile laenuga kaasnevad intressikulud.

Komisjoni otsus anda vahendi raames toetust oleneb sellest, kas asjaomane liikmesriik täidab rangeid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, mille aluseks on makromajandusliku ja eelarve järelevalve raamistiku kohaste otsuste ja soovitude täitmine. Tuletatakse meelde, et liikmesriigid peaksid püüdlema usaldusväärse eelarvepoliitika poole ning majanduslikult jõukatel aegadel looma eelarvepuhvid. Vahendi kaudu toetuse aktiveerimise kriteeriumiks on töötusega seotud topelttingimus. Viimane valiti seetõttu, et riigi töötuse määra märkimisväärne suurenemine on konkreetsetes liikmesriigis tekkinud suure asümmeetrilise šoki oluline näitaja.

Lisaks on liikmesriik kohustatud kasutama saadud toetust ühissätete määruse kohastes poliitikaeesmärkidesse investeerimiseks ning säilitama avaliku sektori investeeringute viie aasta keskmise taseme. Seeläbi on võimalik saavutada kavandatava määruse eesmärki, nimelt tagada, et suur asümmeetriline šokk ei ohustaks ühtekuuluvust.

Samuti hõlmab ettepanek laenutoetuse summa ja intressitoetuse automaatse kindlaksmääramise valemeid. Laenukomponendi summa määratakse kindlaks, võttes arvesse rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suurimat summat, mida saab toetada, ning suure asümmeetrilise šoki tõsidust.

Komisjonile on aga ette nähtud piiratud ja piiritletud kaalutusõigus suurendada laenusummat rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suurima summani. See määratakse samuti kindlaks valemiga, milles võetakse arvesse rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suhet ELi SKPsse viieaastasel ajavahemikul enne seda, kui asjaomane liikmesriik toetust taotles, ja asjaomase liikmesriigi SKPd samal ajavahemikul.

Kavandatava määrusega on kaasas valitsustevahelise kokkuleppe kavand, et liikmesriigid lepiksid omavahel kokku enda riiklikele keskpankadele eraldatud emissioonitulu osatähtsuse põhjal arvutatud riiklike osamaksete ülekandmises kõnealuse määruse kohaselt loodavasse stabiliseerimise toetusfondi. Seda fondi rahastatakse liikmesriikide osamaksetest ja fondi eesmärk on rahastada intressitoetusi, mida liikmesriikidel on õigus saada. Need intressitoetused katavad 100 protsenti laenude eest makstavast intressist.

Üksikasjalikud rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumid ning ka laenutoetuse ja intressitoetuse arvutamise valemid võimaldavad komisjonil kasutada kiiret ja sujuvat otsustusmenetlust.

Ei ole välistatud, et Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) või tema õigusjärglane otsustab tulevikus teatud hetkel iseseisvalt, et pakub kavandatava määrusega loodava vahendi kõrval samuti toetust. Sellisel juhul püüab komisjon tagada, et sellist abi antakse kavandatava määrusega kooskõlas oleval viisil.

ESMist antava abi ja kõnealuse vahendi sellise võimaliku samaaegse toimimise võimaldamiseks on komisjonil kavandatava määruse kohaselt võimalik võtta teatud piiratud valdkondades vastu delegeeritud õigusakte. Eelkõige nähakse delegeeritud õigusakt ette kõnealuse kava kohaselt antava laenu olulisi elemente puudutava teabevahetuse reguleerimiseks. Lisaks nähakse ette võimalus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada või muuta kavandatavat määrust, määrates kindlaks ESMist antava abi ja kavandatava vahendi alusel arvutatava EISFi toetuse vastastikuse täiendavuse eeskirjad, ning et võimaldada intressitoetuse andmist ESMist antava abi intressikulude korral.

Samuti on oluline tuletada meelde, et kavandatava määrusega loodavat Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendit tuleks vaadelda kui esimest sammu makromajanduslikuks stabiliseerimiseks ette nähtud vabatahtliku kindlustusmehhanismi järkjärgulisel väljatöötamisel. See mehhanism põhineks euroala liikmesriikide vabatahtlikel osamaksetel ning sellel võiks olla laenuvõtmis-suutlikkus. Kavandatav määrus plaanitakse läbi vaadata viis aastat pärast määruse jõustumist, et hinnata ja lahendada sellega seoses tekkinud võimalikke murekohti.

Käesolevas ettepanekus on kohaldamise alguskuupäevaks määratud 1. jaanuar 2021 ja ettepanek esitatakse 27 liikmesriigist koosnevale liidule, arvestades Ühendkuningriigi poolt Euroopa Liidu lepingu artikli 50 kohaselt esitatud ja Euroopa Ülemkogu poolt 29. märtsil 2017 kätte saadud teadet tema kavatsuse kohta astuda välja Euroopa Liidust ja Euratomist.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kavandatava määruse kohaselt loodav Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend on kooskõlas muude ühtekuuluvuspoliitika vahenditega. Vahend täiendab programme, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist ning mis viimastel aastatel on andnud rohkem kui poole avaliku sektori investeringute kogusummast, aidates üle kogu ELi jõuliselt kaasa piirkondade ja riikide majanduslikule ja sotsiaalsele järelejõudmisele. Sellega seoses märgitakse, et Euroopa poolaasta prioriteetide ja programmide vahel, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, on loodud tugevam seos ka tänu eelhindamis- ja makromajanduslikele tingimustele, mis on kehtestatud ühissätete määrusega⁷. Samasugused tingimused on ka EISFist toetuse saamise kõlblikkuse aluseks. Lisaks täiendab Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend muid ELi tasandi vahendeid, millega aidatakse leevendada konkreetselt majandusšokke riigi või kohalikul tasandil, nagu näiteks Euroopa Liidu Solidaarsusfond, millest antakse rahalist abi suurõnnetustest mõjutatud liikmesriikidele/piirkondadele, ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, mis annab abi inimestele, kes on kaotanud töö maailmakaubanduse suurte struktuurimuutuste tagajärjel või ülemaailmse finants- ja majanduskriisi tõttu.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kavandatava määruse kohane rahastamisvahend on kooskõlas majanduspoliitika koordineerimise eeskirjadega, sealhulgas stabiilsuse ja kasvu paktiga. EISFist abi saamise tingimuseks on eelarve- ja makromajandusliku järelevalve raamistiku alusel tehtud otsuste ja soovitude täitmine. Euroopa poolaasta on peamine vahend liikmesriikide majanduspoliitika koordineerimiseks ELi tasandil, kus liikmesriigid arutavad oma majanduslikke, ühiskondlikke ja eelarveprioriteete, ning edusamme kontrollitakse kindlatel aegadel kogu aasta jooksul. Euroopa poolaastaga seoses kasutatakse stabiilsuse ja kasvu pakti ning makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlust selleks, et tagada riigi rahanduse usaldusväärsus ja hoida ära tasakaalustamatuse riske. Pealegi on olemasolevatesse stabiilsuse ja kasvu pakti eeskirjadesse sisse kirjutatud paindlikkuse parima kasutamise tugevdatud investeeringute, struktuurireformide ja eelarvepoliitilise vastutuse vahelist seost, võttes samas paremini arvesse tsüklilisi majandustingimusi, millega liikmesriigid silmitsi seisavad.

2. **ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS**

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 lõige 3. Selle artikli kasutamiseks peab olema täidetud kolm tingimust, mis kõik on täidetud.

Esimene tingimus on see, et konkreetsed meetmed peavad aitama kaasa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisele. Kavandatavas määruses sätestatakse sujuv raamistik, mis võimaldab anda abi euroala liikmesriikidele ja euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele, mis osalevad vahetuskursimehhanismis (ERM II), rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute toetuseks laenude ja intressitoetuste vormis, et leevendada suuri asümmeetrilisi šokke ja tugevdada ühtekuuluvust. Tegemist on lisavahendiga, mis aitab abisaajatel liikmesriikidel makromajandusliku ebastabiilsuse korral säilitada majanduskasvu toetavaid avaliku sektori investeeringuid. See omakorda aitab hõlbustada asjaomaste euroala liikmesriikide majanduslikku kohandamist ning toetab neid jätkusuutliku majanduskasvu teele naasmisel, et majanduslangus ei süveneks ega pikeneks, kuna see mõjub halvasti nende majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele. Vahend tuleks aktiveerida suure asümmeetrilise šoki ilmnemisel ühes või mitmes liikmesriigis, kui muude mehhanismide ja riikliku poliitika puhul tuleb piir ette, ning seda tuleks kasutada rangete liidu eelarve- ja makromajandusliku järelevalve raamistikul põhinevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide alusel. Lisaks tuleks vahendist antav abi selle tulemuslikkuse huvides suunata nende rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute toetamiseks, millega toetatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohaseid teemasid. Seega kui rahastamisvahendite kaudu leevendatakse suurte asümmeetriliste šokkide tagajärgi, toetades avaliku sektori investeeringute taseme säilitamist, aitab see kaasa majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamisele.

Teine tingimus on, et meede osutub vajalikuks väljaspool struktuurifonde. Ei struktuurifondid ega ükski muu konkreetne rahastamisvahend ei sea eesmärgiks makromajanduslikku stabiliseerimist suure asümmeetrilise šoki korral liikmesriikide avaliku sektori investeeringute säilitamise teel. Sellise vahendi vajalikkuse aluseks on faktilised asjaolud, sest struktuurireformid, automaatsed eelarve stabilisaatorid, omal äranägemisel võetavad eelarvemeetmed ja eurosüsteemi ühtne rahapoliitika ei suuda suuri makromajanduslikke šokke täielikult leevendada.

Kolmandaks ei piira ettepanek liidu muu poliitika raamistikus juba otsustatud meetmete kohaldamist. Eelkõige põhineb vahendist toetuse saamise õigus sõnaselgelt tingimusel, et täidetakse Euroopa Liidu toimimise lepingu III osa VIII jaotise kohase eelarve- ja makromajandusliku järelevalve raamistikus ettenähtud otsuseid ja soovitusi.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 175 lõikel 3 põhinev meede, millega soovitakse tugevdada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, võidakse töötada välja sellisel viisil, et vajalikke toetuskõlblikkuse tingimusi täidavad ainult teatavad liikmesriigid, kui piiramise aluseks on objektiivne põhjus. Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine ning majandus- ja rahaliidu loomine on mõlemad Euroopa Liidu lepingu artikli 3 põhieesmärgid. Rahaliidul ei ole oma praeguse ülesehituse juures võimalust leevendada suuri asümmeetrilisi šokke mehhanismide abil, mis võimaldavad tulemuslikult tagada liikmesriikide avaliku sektori investeeringute taseme säilimise. Rahapoliitika ja vahetuskursi korrigeerimise kanalite puudumine riiklikul tasandil piirab vahendeid, mis on euroala liikmesriikides asümmeetriliste šokkide leevendamiseks saadaval, samas kui eeldatakse, et šokiga tuleb tegeleda allesjäänud riiklike majanduspoliitika vahendite, nimelt struktuurireformide ja eelarvepoliitika, aga veelgi rohkem ühtse rahapoliitika abil. Kuigi euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid vastutavad jätkuvalt ise oma riikliku raha- ja vahetuskursipoliitika eest, on nende riikide puhul, kes võtavad lähitulevikus kasutusele euro ning osalevad majandus- ja rahaliidu saavutamise seotud kohustuste täitmise osana vahetuskursimehhanismis (ERM II), vahetuskursi- ja rahapoliitika faktiliselt juba allutatud piirangutele.

- **Subsidiarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Majandus- ja rahaliidu (EMU) ning euro kasutusele võtnud liikmesriikide majanduslikul stabiilsusel on kogu liitu hõlmav mõõde. Euroala liikmesriigid on omavahel majanduslikult väga tihedalt seotud. Tuleks vältida majandusšokkide ja märkimisväärsete majanduslanguste muutumist sügavamateks ja laiemateks stressi olukordadeks, mis mõjuvad halvasti majanduslikule ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele. Kuid tingituna majandus- ja rahaliidu ülesehitusest, mille puhul on tsentraliseeritud ühtne rahapoliitika, detsentraliseeritud aga riigi tasandi eelarvepoliitika, ei ole euroala liikmesriigid igaüks eraldi piisaval määral suutelised suurte asümmeetriliste šokkidega toime tulema. Vaja on parandada vahendite kättesaadavust, juhul kui majandus- ja rahaliit seisab üksikutes liikmesriikides tekkinud suurte majanduslike häirete tõttu silmitsi kriitiliste probleemidega. Kuigi euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid vastutavad jätkuvalt ise oma riikliku raha- ja vahetuskursipoliitika eest, on ka nende riikide puhul, kes võtavad ettenähtavas tulevikus kasutusele euro ning osalevad majandus- ja rahaliidu saavutamise seotud kohustuste täitmise osana vahetuskursimehhanismis (ERM II), vahetuskursi- ja rahapoliitika faktiliselt juba piiratud. Rahandus- ja sellele järgnenud majanduskriis euroalal on näidanud, et automaatsed eelarve stabilisaatorid ja riigi tasandi omal äranägemisel võetud eelarvepoliitilised meetmed toimivad väga piiratud, seda isegi liikmesriikides, mille avaliku sektori võlg on väike ja mille riigirahandus tundub usaldusväärne. See on toonud kaasa eelarvepoliitika protsüklilisuse, mis on kahjulik riigi rahanduse ja eelkõige avaliku sektori investeeringute kvaliteedile. Samuti nähtub sündmuste järjestusest, et tõsiste majanduslike asjaolude korral võidakse stabiliseerimisel panna liiga suurt rõhku ühtsele rahapoliitikale. Need tähelepanekud osutavad vajadusele luua selliste šokkidega toimetulemiseks ühine liidu tasandi vahend, et vältida euroala liikmesriikide ja ka vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevate euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide makromajanduslike tulemuste erinevuste suurenemist, mis ohustab majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

Liikmesriik üksi ei ole võimeline kavandatava määruse eesmärki piisaval tasemel saavutama ning meetme ulatuse tõttu on see paremini saavutatav liidu tasandil vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikele 3.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatava määruse mõte on toetada avaliku sektori investeeringuid, et tugevdada ühtekuuluvust suure asümmeetrilise šokiga silmitsi sattunud liikmesriikides. Sellega nähakse ette sujuv raamistik rahalise abi andmiseks laenudena ja intressitoetustena. Vahend täiendab liidu olemasolevaid töökohtade, majanduskasvu ja investeeringute rahastamise vahendeid, riikide eelarvepoliitikat, aga ka rahalist abi kriisiaegadega toimetulemiseks, nagu näiteks Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM) ja Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM).

Otsustusmenetlus võimaldab komisjonil pärast seda, kui on täidetud selgelt määratletud rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumid ning ka kriteerium, millega määratletakse toetust vajav avaliku sektori investeering, toetuse sujuvalt ja kiiresti kasutusele võtta ja välja maksta.

Samal ajal ei minda kavandatava määrusega kaugemale sellest, mis on vajalik suure asümmeetrilise šokiga tegelemise eesmärgi saavutamiseks avaliku sektori investeeringute toetamise abil. Kavandatava määruse kohast abi antakse rangete rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide põhjal, mille aluseks on liidu eelarve- ja makromajandusliku järelevalve raamistiku alusel tehtud otsuste ja soovitude täitmine ning selged ja täpselt piiritletud aktiveerimistingimused, mis põhinevad tööhõive topelttingimusel. Pealegi on abi saaval liikmesriigil kohustus kasutada saadud abi rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute jaoks, et toetada ühissätete määruse poliitikaeesmärke. Ette nähakse kontrolli- ja parandusmehhanism. Laenude ja intressitoetuste summa määratakse kindlaks valemiga, milles võetakse arvesse rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suurimat toetatavat summat ning suure asümmeetrilise šoki tõsidust. Selleks et tagada võimalikult paljude liikmesriikide sobivus saada vahendi kaudu laenuetust, kehtestatakse lisaks ülemmäär, mis on olemas ELi eelarves järelejäänud saadaolevatest vahenditest. Intressitoetused hõlmavad intressikuluseid, mida liikmesriigid kannavad seoses vahendi kaudu saadud laenudega. Viimaks nähakse ette protsess liikmesriikide avaliku sektori investeeringute kvaliteedi parandamiseks ja tavade täiustamiseks, eesmärgiga suurendada avaliku sektori investeeringute mõju ja kava kaudu saadavat võimalikku toetust.

- **Vahendi valik**

Akt kavandatakse määrusena, sest sellega luuakse uus õigusakt, mis aitab kaasa makromajanduslikule stabiliseerimisele ning on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Kavandatava mehhanismi hinnang tugineb peamiselt institutsioonisisestele eksperditeadmistele. Stabiliseerimisvahendi või kindlustusmehhanismi võimaliku toimimise hindamiseks tehti varasemate andmete (1985–2017) põhjal simulatsioone. Selline lähenemine on kooskõlas teemakohases kirjanduses esitatud standarditega (Carnot *et al.* 2017; Arnold *et al.* 2018; Claveres and Stráský, 2018). Stabiliseerimisvahendi või kindlustusmehhanismi stabiliseerivat mõju hinnatakse makromajandusliku mudeli (komisjoni väljatöötatud QUEST,

mida kasutatakse sageli poliitikareformide mõju hindamiseks) simuleerimise kaudu. Tulemused on kooskõlas IMFi kasutatud sarnaste meetoditega (Arnold *et al.*, 2018). Üldisemalt võeti stabiliseerimisvahendi põhjendamisel nõuetekohaselt arvesse asjakohast majandus- ja poliitikateemalist kirjandust, nagu ka käimasolevaid liidu tasandi arutelusid.

- **Mõjuhinnang**

Ettepanekule on lisatud mõjuhinnang. 27. aprillil 2018 esitas õiguskontrollikomitee selle kohta positiivse arvamuse reservatsioonidega. [\[tuleb lisada hüperlink õiguskontrollikomitee arvamusele\]](#) Õiguskontrollikomitee tõstatatud probleemid lahendati mõjuhinnangut käsitleva talituste töödokumendi muudetud versioonis [\[tuleb lisada hüperlink õiguskontrollikomitee arvamusele\]](#). Veelgi viimistleti peamise poliitikavariandi ning muude vahenditega koostoime kirjeldust, sealhulgas nende ülesehitust ja rahastamiskorda. Eelistatud variandi kokkuvõtet tutvustatakse nüüd üksikasjalikumalt. Mõjuhinnangut käsitleva talituste töödokumendi spetsiaalses lisas esitatakse üksikasjalikumalt muudatused, mis tehti pärast seda, kui õiguskontrollikomitee esitas oma arvamuse.

Mõjuhinnangus uuriti peale variandi 1 – praeguse olukorra säilitamine – stabiliseerimisvahendi kolme poliitikavarianti:

variant 2 vastab laenu andmise ja saamise kavale ning selles keskendutakse avaliku sektori investeeringutele. Keskne toimija, st Euroopa Liit, annab suurtest šokkidest mõjutatud liikmesriikidele laene koos piiratud toetustega, et säilitada avaliku sektori investeerimistevõime. Enamjaolt vastab see komisjoni ettepanekule Euroopa investeeringute stabiliseerimise vahendi kohta.

Variants 3 on kindlustusmehhanism. Korraldised osamaksed, eelkõige tavalistel ja headel majandusaegadel, või omavahendid kogutakse fondi. Kui liikmesriiki tabab suur šokk, saab ta kasutada väljamaksete/toetustena antavat abi. Usaldusväärse ja pideva toimimise tagamiseks peaks tõenäoliselt olema olemas piiratud laenuvõtmisvõime.

Variants 4 on euroala erieelarve. Ühise eelarve sihiks ei oleks esmajoones majanduslik stabiliseerimine, vaid pigem Euroopa avalike hüvede pakkumine. Siiski aitaks tsüklilistele tuludele (nt ettevõtte tulumaksule) ja vastutsüklilistele kuludele (nt töötushüvitised) tugineda ELi tasandi automaatsete stabilisaatorite kaudu kaasa makromajanduslikule stabiliseerimisele. Lisaks võib ette näha kaalutusõigusel põhinevaid elemente, mis võivad aidata stabiliseerivaid omadusi veelgi tugevdada.

Euroopa investeeringute stabiliseerimise vahend (variant 2) aitaks kaasa ühtekuuluvusemärgi saavutamisele, sest sellega antaks liikmesriiki tabanud suure asümmeetrilise šoki korral rahalist toetust. See toetus oleks suunatud avaliku sektori investeeringutele prioriteetsetes valdkondades ning selle suhtes kohaldataks majanduslikke aktiveerimis- ja rahastamiskõlblikkustingimusi. Selline toetuse andmine kujutaks endast kaalukat stiimulit peamiste avaliku sektori investeeringute kaitsmiseks ning seega edaspidise majanduskasvu jaoks oluliste kulude asjakohase taseme säilitamiseks. Sel viisil aitaks kava saavutada tulemusi, mis erinevad oluliselt möödunud kriisist, mil mõnes riigis vähendati avaliku sektori investeeringuid märkimisväärselt. Makromajandusliku stabiliseerimise mõju on selle variandi puhul piiratud asjaoluga, et toetust antakse laenuna. Suure šoki üle elanud liikmesriik peab ikkagi tegema valiku, kas toetada tegevust puudujääki tekitavate kulutuste arvel või hoida avaliku sektori võlga kontrolli all. Sellegipoolest saaks seda dilemmat leevendada, kui liikmesriigile antaks juurdepääs turust odavamale rahastamisele. Pealegi võib ELi-poolne rahastamine anda turuosalistele tugeva signaali, mis võib aidata ära hoida turulepääsu kaotust ning vajadust täiemahulise rahandusliku kohandamisprogrammi järele.

See variant on kooskõlas nõudega mitte teha alalisi ülekandeid, selles mõttes, et laenuid on oma iseloomult ajutine toetus ning asjaomane liikmesriik peab need seaduse kohaselt tagasi maksma. See tingimus on eriti oluline. Siinkohal jäävad sidusrühmad stabiliseerimisvahendi vajaduse ja vormi suhtes eriarvamusele, eelkõige arvestades riikidevahelise neutraalsusega seotud muresid. Seega võib variant 2 olla poliitiliselt paremini teostatav, vähemalt lähitulevikus.

Kindlustusmehhanismiga (variant 3) pakutaks liikmesriiki mõjutava suure asümmeetrilise šoki korral märkimisväärseid väljamakseid, mille suhtes kohaldatakse majanduslikke aktiveerimis- ja rahastamiskõlblikkustingimusi. Need kindlustusmaksed aitaksid tunduvalt vähendada šokist tabatud liikmesriikide lühiajalist dilemmat tegevuse toetamise ning võla ja puudujäägi suurenemise kontrolli all hoidmise vahel. Seega täiendaksid need väljamaksed halbade asjaolude korral riiklike automaatseid stabilisaatoreid. Nendega hõlbustatakse kogu tsükli jooksul sujuvama ja vastutsüklilisema eelarvepoliitika elluviimist, mis oleks kasulik ka riigi rahanduse kvaliteedile ning aitaks vältida avaliku sektori investeeringute tõuse ja langusi. Variandi parameetritest olenevalt võib sellel olla võimas nõudlust stabiliseeriv mõju, seda ka osamaksete piiratud summa puhul. Samas on suhteliselt keeruline ühitada varianti 3 riikidevahelise neutraalsuse eesmärgiga, sest võib juhtuda, et mõned liikmesriigid kasutavad väljamakseid sagedamini kui teised, näiteks seetõttu, et nende majanduses esinevad kõikumamad tsüklid. Riikidevahelise neutraalsuse eesmärgi paremaks saavutamiseks võivad olulised olla mõned tunnused, näiteks suuremad osamaksed headel aegadel (millega tagatakse, et ebastabiilse majanduse korral panustatakse rohkem ja hoogustatakse puhvri moodustamist) ja teatav kogemuspõhine hinnete süsteem (osamakset muudetakse vastavalt varasemale kasutusele). Kuid sidusrühmade toetus sellele variandile tundub praeguses etapis olevat kahetine, sest mõned võivad pidada seda liiga riskantseks ning arutatava probleemi puhul ebaproportsionaalselt kaugeleminevaks.

Euroala eelarve (variant 4) aitaks kaasa suurte šokkide stabiliseerimisele, kõikides selle eelarvetulude ja/või kulude tsükliga automaatselt kaasa. Selle mehhanismi tõhusus on eelarve ülesehituse tundlikkusest tsükliliste kõikumiste suhtes ja selle suurusest. Variandi 4 mõjud lähevad stabiliseerimisfunktsiooni pakkumisest veidi kaugemale, kuna täielik eelarve tähendaks, et tulude ja kulude jaotamise pädevus nihkub riigi tasandilt Euroopa tasandile, lisaks praegusele ELi eelarvele. Sellise eelarve loomine nõuaks seega tugevat poliitilist tahet ja üksmeelt. Selle sisu hindamine ja selle muutmine poliitiliselt vastuvõetavamaks vajab veel kaalutlemist ja arutelusid.

Tuleks märkida, et erinevad poliitikavariandid ei välista vastastikku teineteist ja neid saab kombineerida. Praeguses etapis on eelistatud variant Euroopa investeeringute stabiliseerimise vahend (variant 2). Sellega aidatakse oluliselt kaasa mõjuhinnangu aruande 4. jaos osutatud eesmärkidele. Komisjon on selle oma ettepaneku osana säilitanud. Kindlustusmehhanism (variant 3) võib hea ülesehituse korral pakkuda väga tõhusaid stabiliseerimisomadusi ning olla kooskõlas riikidevahelise neutraalsusega, kuid selle teostatavuse hindamine ja selle muutmine poliitiliselt vastuvõetavamaks vajab veel kaalutlemist ja arutelusid. Kindlustusmehhanism tugevdaks majandus- ja rahaliidu ülesehitust märkimisväärselt ning oleks seega väga väärtuslik. Kuigi komisjon ei tee praeguses etapis ametlikku ettepanekut, tuleks kindlustusmehhanismi kaaluda stabiliseerimisvahendi paketi osana, millega täiustatakse ja täiendatakse varianti 2. Selline pakett kujutaks endast ühtset kogumit, mis võimaldab märkimisväärset stabiliseerimist. Variant 4 võib pakkuda mõningaid stabiliseerimisomadusi, mille ulatus on suuresti selle suurusest ja ülesehitusest, kuid selle sisu hindamine ja muutmine poliitiliselt vastuvõetavamaks vajab veel kaalutlemist ja arutelusid.

Investeeringute stabiliseerimise kava (variant 2) ja kindlustusmehhanismi (variant 3) mõju oleks peamiselt makromajanduslikku laadi, millele lisanduvad jooned, mille üle on arutletud eespool. Lisaks parandaks variant 2, investeeringute stabiliseerimise vahend, riigi rahanduse ülesehitust, kuna sellega kaitstaks avaliku sektori investeerimistegevust. Nii hõlmaks see variant oskuste säilitamise/täiendamise mõõdet ja oleks seega ka ühiskondlikult kasulik. Variandi 3 puhul oleks keskkonna- ja ühiskondlik mõju küllaltki kaudne ja raske hinnata. Variandi 4, euroala eelarve puhul oleks keskkonna- ja ühiskondlik mõju tõenäoliselt soodne, kuid seda varianti ei ole piisavalt üksikasjalikult kirjeldatud, võimaldamaks põhjalikumat hindamist.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek võib mõjutada eelarvet. Laenud, mida komisjon saaks liikmesriikidele selle kavandatava vahendi kaudu anda, on 30 miljardi suuruse fikseeritud ülemmääraga. Sellisel viisil kujutavad laenud endast ELi eelarve jaoks tingimuslikke kohustusi, juhul kui liikmesriik ei suuda kava kaudu antud laenu tagasi maksta.

Intressitoetust rahastatakse stabiliseerimise toetusfondist; fondi kaetakse osamaksetega, mille aluseks on euroala iga liikmesriigi keskpanga osatähtsus eurosüsteemi emissioonitulus. Sama võrdlusalust kasutatakse ka vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevate euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide puhul. Sel viisil kujutavad riikide osamaksed endast välist sihtotstarbelist tulu ega mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesoleva õigusaktiga nähakse ette selle kohaldamise kohta aruande esitamine ja läbivaatamine iga viie aasta järel. Sel eesmärgil peaks komisjon esitama hindamisaruande, milles muu hulgas hinnatakse määruse tõhusust ning selle panust euroala liikmesriikide majanduspoliitika elluviimisse viisil, mis tugevdab liidus ühtekuuluvust, samuti liidu majanduskasvu ja tööhõive strateegia eesmärkide saavutamisse ning avaliku sektori investeeringutesse euroala liikmesriikides, kes saavad õigusakti kohaselt toetust. Samuti uuritakse aruandes, kui asjakohane on töötada makromajandusliku stabiliseerimise eesmärgil välja kindlustusmehhanism. Vajaduse korral lisatakse aruandele ettepanek käesoleva õigusakti muutmiseks. Aruande saavad Euroopa Parlament, nõukogu ja eurorühm.

Hinnangud tehakse kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise lepingu⁸ lõigete 22 ja 23, kus kolm institutsiooni kinnitasid, et olemasolevate õigusaktide ja poliitika hindamine peaks olema aluseks edasiste meetmevariantide mõjuhinnangutele. Hinnangutes hinnatakse programmi kohapealset mõju programmi näitajate/eesmärkide alusel ning analüüsides, millises ulatuses saab programmi pidada asjakohaseks, tõhusaks, tulemuslikuks, piisavalt ELi lisandväärtust pakkuvaks ja muude ELi poliitikavaldkondadega kooskõlas olevaks. Need hõlmavad õppetunde, mis on saadud mis tahes puudujääkide/probleemide tuvastamisel ning mis tahes võimaluste märkamisel, et veelgi parandada meetmeid või oma tulemusi ning maksimeerida nende kasutamist/mõju.

⁸ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatava määruse **I osas** (artiklites 1 ja 2) nähakse ette Euroopa investeringute stabiliseerimise vahendi (EISF) kui läbivaadatud finantsmääruse artikli [220] kohase rahalise abi vahendi loomine, et toetada suurde asümmeetrilisse šokki sattunud liikmesriikide avaliku sektori investeringuid, eesmärgiga tugevdada ühtekuuluvust. Lisaks osutatakse selles, millises vormis sellist rahalist abi antakse, nimelt laenude ja intressitoetustena. Lisaks rõhutatakse selles osas, et määrust tuleks kohaldada euroala liikmesriikide suhtes ning ka euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide suhtes, kes osalevad vahetuskursimehhanismis (ERM II). Samuti nähakse selles osas ette kõige olulisemad määratlused, mida kasutatakse läbivalt kogu õigusaktis.

Kavandatava määruse **II osa** (artiklid 3–5) sisaldab kriteeriume, mida liikmesriik peaks EISFi kaudu toetuse saamiseks täitma. Tuleks eristada kahte kriteeriumide kogumit.

Esiteks sisaldab kavandatav õigusakt rahastamiskõlblikkuskriteeriume, mille aluseks on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikes 8 ja artikli 126 lõikes 11 ning määruses (EL) nr 1466/97 ettenähtud liidu eelarveraamistiku ja määrusega (EL) nr 1176/2011 loodud makromajandusliku järelevalve raamistiku alusel tehtud otsuste ja soovitude täitmine. Samuti tuleks määrata kindlaks, et juhul, kui euroala liikmesriik on makromajandusliku kohandamise programmis, ei tohiks ta sellest kavast toetust saada, kuid avaliku sektori investeringute mis tahes rahastamisvajaduste eest hoolitsetaks selle programmi raames. Sama süsteem on kavandatava õigusakti kohaldamisalas ette nähtud ka euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele, kes saaksid maksebilansi toetust. Viimaks kujutaks iga-aastaste osamaksete maksmine – juhul kui liikmesriigid nõustuvad intressitoetuse rahastamiseks sõlmima valitsustevahelise kokkuleppe – endast rahastamiskõlblikkuse kriteeriumi, enne kui liikmesriik võiks hakata kava kaudu saama intressitoetust.

Teiseks tuleks ette näha aktiveerimiskriteeriumid, et võimaldada EISFi toetuse õigeaegset ja tulemuslikku aktiveerimist. Aktiveerimine peaks olenema töötusega seotud topelttingimusest, mis põhineb nii riiklikul töötuse määral, võrreldes selle varasema keskmisega, kui ka töötuse näitaja muutusel, võrreldes eelmise aasta teatava künnisega. Esiteks kaalutakse töötuse määral põhinevaid aktiveerimiskriteeriume mitmel põhjusel. Töötuse määr on suurepärane majandusliku näitaja. Lisaks kipuvad šokkide mõjud riigi rahandusele jääma kasvutsüklis maha ning tegelikult kattuvad enam-vähem töötuse tsükliga. Lisaks ei kahjustaks see ajanihe seoses töötuse määra kasutamisega vahendi stabiliseerimiseesmärgi kasulikkust, sest esialgu peaksid liikmesriigid tuginema oma automaatsetele stabilisaatoritele ja poliitikale. Teiseks tagataks aktiveerimise topelttingimuse kasutamisega kindlamalt, et asjaomast liikmesriiki tabanud suur asümmeetriline šokk on ajutine ja riigiomast laadi. Samuti võimaldaks aktiveerimise topelttingimus keskenduda toetuse andmisele mõõdetava majandusliku halvenemise aegadel. Topelttingimuse puhul keskendutakse olukordadele, mille puhul töötus suureneb.

Selles osas nähakse kavandatava määruse kohaselt abi saavatele liikmesriikidele ette ka kohustus paigutada toetus rahastamiskõlblikesse avaliku sektori investeringutesse, st keskvalitsuse poolseks kapitali kogumahutuseks põhivarasse, et toetada ühissätete määruses osutatud poliitikaeesmärke ja sotsiaalseid investeringuid (haridus ja koolitus), ning samuti avaliku sektori investeringute taseme säilitamiseks üldiselt, võrreldes avaliku sektori keskmiste investeringutega viie viimase aasta jooksul. Mis puudutab teist elementi, siis peaks komisjonil oma hinnangus olema teatav kaalutusõigus, et tulla toime olukordadega, kus liikmesriik teeb avaliku sektori investeringuid jätkusuutmatul viisil. Ette tuleks näha parandusmehhanism, et vältida rahastamiskõlbmatute kulutuste tegemist ja et liidule ei langeks vastutus rahastamiskõlbmatute laenude eest. See näib olevat vajalik liidu rahaliste

huvide kaitsmiseks. Kui liikmesriik ei ole seda kriteeriumi täitnud, peaks komisjonil olema võimalik nõuda laenu osalist või täielikku tagasimaksmist ning otsustada, et laenu tagasimaksmise korral ei ole omasel liikmesriigil õigust saada intressitoetust. Selle kontrollimeetme tulemus tehakse samuti avalikuks.

Kavandatava määruse **III osa** (artiklid 6–8) sisaldab EISFi toetuse kiire andmise menetlust. Taotluse korral peaks komisjon kontrollima rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumide täitmist ning samuti otsustama laenu vormis antava toetuse tingimuste üle. Kindlaks tuleb määrata sellised elemendid nagu toetuse summa, keskmine tähtaeg, hind, kättesaadavuse ajavahemik. Abisaajal liikmesriigil peaks olema õigus saada ka intressitoetust laenu tagasimaksmisel või kui ta peab tasuma intressimaksed. Lisaks määratakse kavandatava määruse selles osas kindlaks ka EISFi toetuse vormid.

Kavandatava määruse **IV osas** (artiklid 7–10) määratakse esiteks kindlaks vahendi rahastamispaketi suurus. Mis puudutab laene, siis peaks komisjonil olema võimalik võtta finantsturgudelt laene, eesmärgiga laenata neid asjaomastele liikmesriikidele edasi. Nendele laenudele tuleks seada piirang fikseeritud ülemmääraga 30 miljardit eurot. Mis puudutab intressitoetusi, siis need peaksid olema mõeldud liikmesriikidele laenudega seoses tekkivate intressikulude kompenseerimiseks. Komisjonil peaks olema võimalus kasutada nende rahastamiseks stabiliseerimise toetusfondi. Samuti sätestatakse selles osas valemid, mida komisjon peaks kasutama EISFi vahendi laenu- ja intressitoetuse summa kindlaksmääramiseks.

Mis puudutab selle vahendi laenukomponenti, siis tuleks eristada valemit, millega määratakse kindlaks rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimumtase (I_s), mida saab toetada, ja valemit, millega arvutatakse laenu vormis antava toetuse (S) summa. Mõlemad valemid mõjutavad vastastikku teineteist. Rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimumtase (I_s), mida EISFist saab toetada, tuleks kehtestada automaatselt valemi abil, milles võetakse arvesse rahastamiskõlbliku avaliku sektori investeeringu suhet ELi SKPsse viieaastasel ajavahemikul enne seda, kui asjaomane liikmesriik toetust taotles, ja asjaomase liikmesriigi SKPd samal ajavahemikul. Samuti tuleks maksimumsummat kohandada vastavalt kättesaadavatele vahenditele, nimelt määruses kindlaksmääratud fikseeritud ülemmäärale. Laenutoetuse maksimumsumma tuleks samuti automaatselt kehtestada valemi abil, milles võetakse arvesse rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suurimat toetatavat summat ning suure asümmeetrilise šoki tõsidust. Ka laenu tuleks kohandada vastavalt šoki tõsidusele. Kui asümmeetriline šokk on eriti tõsine, saaks laenu summat suurendada kuni rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute (I_s) maksimumtasemeni. Siin oleks näitajaks üleriigilise töötuse määra suurenemine kvartalis. Viimaks peaks laenutoetus piirduma 30 protsendiga järelejäänud vahenditest, arvestades ülempiiri, mis on kehtestatud selleks, et reguleerida laenude suurust vastavalt ELi eelarves saadaolevatele vahenditele, tagamaks, et sellest rahastamisvahendist võiksid toetust saada võimalikult paljud liikmesriigid.

Intressitoetuse summa tuleks määrata automaatselt kindlaks fikseeritud protsendina intressidest, mis liikmesriigile sellest vahendist saadud laenuga kaasnevad.

Kavandatava määruse selles osas nähakse viimaks ette ka Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) või selle õigusjärglase võimalik kaasamine, juhul kui viimane otsustab tulevikus iseseisvalt hakata samuti andma rahalist abi, et makromajandusliku stabiilsuse tagamiseks toetada avaliku sektori investeeringuid. Selleks peaks komisjon püüdma tagada, et kõnealust abi antaks kavandatava määruse tingimustega kooskõlas olevatel tingimustel. Komisjonile tuleks ette näha volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada kavandatavat määrust seoses laenu erinevaid elemente puudutava teabevahetusega ning reeglitega, millega

määratakse kindlaks ESMist antava abi ja kõnealusest vahendist antava laenu ning intressitoetuse valemite abil arvutatava toetuse täiendavus.

Kavandatava määruse **V osa** (artiklid 11–16) sisaldab kõnealusest vahendist antava toetuse väljamaksmise ja rakendamise menetluseeskirju. Konkreetsemalt käsitletakse selles eeskirju laenude väljamaksmise, nende andmise ja võtmise toimingute, kulude ja haldamise kohta. Lõpetuseks nähakse ette kontrollieeskirjad.

Kavandatava määruse **VI osas** (artiklid 17–19) nähakse ette stabiliseerimise toetusfondi (fondi) loomine ja kasutamine. Fondi kaetaks liikmesriikide osamaksetega vastavalt valitsustevahelisele kokkuleppele, milles määratakse kindlaks nende arvutamise meetod ning ülekandmise eeskirjad. Euroala liikmesriikide puhul tuleks riikide osamaksed arvutada protsendina emissioonitulust, mis on eraldatud euroala liikmesriikide riigipankadele. Osamaksete arvutamiseks peaks EKP hiljemalt iga aasta 30. aprilliks teatama komisjonile iga riigipanga emissioonitulu summa. Euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide puhul peaks kavandatava määruse kohaldamisalas olema sellise riigi osamakse arvutamise aluseks eurosüsteemi emissioonitulu. Kohaldada tuleks konkreetset võtit. Eeldusel, et sõlmitakse selline valitsustevaheline kokkulepe, oleneks intressitoetuse saamine tingimusest, et liikmesriigid on oma iga-aastase osamakse tasunud.

Fondi tuleks kasutada üksnes intressitoetuse maksmiseks. Selle toetuse andmise tingimuseks peaks olema vahendite olemasolu fondis ning juhuks, kui vahendeid on ebapiisavalt, tuleks kehtestada maksete edasilükkamise süsteem. Komisjon peaks fondi haldama usaldatava ja ohutu investeerimisstrateegiaga.

Kavandatava akti **VII osas** (artikkel 20) sätestatakse liikmesriikide avaliku investeringute süsteemide ja tavade kvaliteedi komisjonipoolne hindamine. See hindamine tuleks ette näha kaasneva meetmena, et suurendada avaliku sektori investeringute ja EISFi toetuse mõju. Üksikasjalik metoodika esitatakse kavandatava määruse lisas ning see tugineb IMFi ja OECD kasutatavatel tippaseme tavadel.

Kavandatava määruse **VIII osas** (artiklid 21–23) sätestatakse delegeeritud volituste kasutamise, aruandluse ja läbivaatamise ning kavandatava määruse jõustumise eeskirjad. Korrapärase aruandlusega seoses peaks komisjon kohe, kui saadaval on usaldusväärsed andmed, uurima muu hulgas, kui asjakohane on töötada makromajandusliku stabiliseerimise eesmärgil välja kindlustusmehhanism ning kas kaasata rahastamiskõlblike avaliku sektori investeringute määratlusse ka sotsiaalsed investeringud haridusse ja koolitusse .

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 3,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust⁹,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹⁰,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust¹¹,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine ning majandus- ja rahaliidu loomine on aluslepingute kõige olulisemad eesmärgid.
- (2) Majandusliku ühtekuuluvuse tugevdamine liikmesriikide vahel, mille rahaühik on euro, toetab rahaliidu stabiilsust ja liidu kui terviku harmoonilist arengut.
- (3) Liikmesriigid peaksid korraldama ja koordineerima oma majanduspoliitikat viisil, mis võimaldab saavutada majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise eesmärgi.
- (4) Enneolematu finantskriis ja majanduslangus, mis tabas maailma ja ka euroala, on näidanud, et euroalal olemasolevad vahendid, nagu ühtne rahapoliitika, automaatsed eelarvestabilisaatorid ja liikmesriigi tasandil omal äranägemisel võetavad eelarvepoliitilised meetmed, ei ole piisavad, et panna vastu suurtele asümmeetrilistele šokkidele.
- (5) Selleks et soodustada makromajandusliku kohanemist ja pehmenendada praeguses institutsioonilises raamistikus suuri asümmeetrilisi šokke, peavad liikmesriigid, mille rahaühik on euro, ja muud vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevad liikmesriigid endisest rohkem lootma olemasolevatele majanduspoliitika vahenditele, nagu automaatsed eelarvestabilisaatorid ja muud omal äranägemisel võetavad eelarvemeetmed, mis muudab kohanemise üldkokkuvõttes raskemaks. Ka kriisi kulg euroalal viitab sellele, et rasketes makromajanduslikes oludes tuleb makromajandusliku stabiilsuse tagamiseks tugevalt toetuda ühtsele rahapoliitikale.
- (6) Finantskriisi tulemusena on eelarvepoliitikas tekkinud protsüklilisus, mis on olnud kahjulik riigi rahanduse kvaliteedile ja eelkõige avaliku sektori investeringutele. See

⁹ ELT C , , lk .

¹⁰ ELT C , , lk .

¹¹ ELT C , , lk .

omakorda on toonud kaasa ulatuslikke erinevusi liikmesriikide makromajanduslikes tulemustes, seades ohtu ühtekuuluvuse.

- (7) Seetõttu on vaja täiendavaid rahastamisvahendeid, vältimaks tulevikus seda, et suured asümmeetrilised šokid toovad kaasa sügavama ja ulatuslikuma surutise ja nõrgendavad ühtekuuluvust.
- (8) Eelkõige selleks, et toetada liikmesriike, mille rahaühik on euro, et nad suudaksid paremini reageerida kiiresti muutuvatele majandustingimustele ja stabiliseerida oma majanduse, säilitades suurte asümmeetriliste šokkide korral avaliku sektori investeeringud, tuleks luua Euroopa investeeringute stabiliseerimise vahend (*European Investment Stabilisation Function – EISF*).
- (9) EISF peaks olema kasuks mitte ainult neile liikmesriikidele, mille rahaühik on euro, vaid ka teistele vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevatele liikmesriikidele.
- (10) EISF peaks olema liidu rahastamisvahend, mis täiendab liikmesriikide eelarvepoliitikat. Tuleks meenutada, et liikmesriigid peaksid järgima usaldusväärset eelarvepoliitikat ja koguma soodsates majandustingimustes eelarvepuhvri.
- (11) Liidu tasandil moodustab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta raamistiku, milles tehakse kindlaks riikide reformiprioriteedid ja jälgitakse nende rakendamist. Liikmesriigid töötavad nende reformiprioriteetide toetuseks välja oma riiklikud mitmeaastased investeerimisstrateegiad. Need strateegiad tuleks esitada koos iga-aastaste reformikavadega, et anda ülevaade prioriteetsetest investeerimisprojektidest, mida tuleb riiklikest ja/või liidu vahenditest toetada, ja et neid projekte koordineerida. Samuti peaksid nad olema suunatud sellele, et liidu rahastust kasutataks järjekindlusega ja et maksimeeritaks lisandväärtust, mis saadakse eeskätt programmide, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, ning kui see on asjakohane, EISFist ja InvestEU fondist.
- (12) Euroopa stabiilsusmehhanism (ESM) või tema õigusjärglane võib pakkuda lisaks EISFist saadavale toetusele täiendavat toetust.
- (13) EISFi toetust tuleks anda juhul, kui üht või mitut liikmesriiki, mille rahaühik on euro, või muud vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevat liikmesriiki on tabanud suur asümmeetriline šokk. Töötuse määra muutumine on sellistes liikmesriikides tugevas korrelatsioonis majandustsükli kõikumisega. Töötuse määra tugev kasv üle pikaajalise keskmise on selge näitaja, et konkreetses liikmesriigis valitseb tugev šokk. Asümmeetrilised šokid mõjutavad ühte või mitut liikmesriiki oluliselt tugevamini kui kõiki liikmesriike keskmiselt.
- (14) EISFi toetuse aktiveerimine tuleks seetõttu otsustada topeltkriteeriumi alusel, mis põhineks riigi töötuse määral võrrelduna riigi mineviku keskmise määraga ja muutusel töötuse määras võrrelduna teatava künnistasemega.
- (15) Liikmesriik, kes taotleb EISFi toetust, peaks täitma rangeid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, mille aluseks on liidu eelarve ja majanduse järelevalveraamistiku alusel tehtud otsuste ja soovitude täitmine kahe aasta jooksul enne EISFi toetuse taotlemist, et mitte vähendada asjaomase liikmesriigi motivatsiooni ajada ettevaatlikku eelarvepoliitikat.
- (16) Liikmesriigid, mille rahaühik on euro ja mis saavad finantsabi ESMist, Euroopa finantsstabiilsusmehhanismist (EFSM) või Rahvusvahelisest Valuutafondist (IMF) ja

mille suhtes kohaldatakse makromajanduslikku kohandamisprogrammi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 472/2013¹² artikli 7 lõike 2 tähenduses, ei tohiks saada EISFi toetust, sest nende finantsvajadusi, sealhulgas vajadust säilitada avaliku sektori investeeringud, täidetakse antava finantsabi kaudu.

- (17) Liikmesriigid, mille suhtes on kehtestatud erand ja mis saavad maksebilansitoetust nõukogu määruse (EÜ) nr 332/2002¹³ artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses, ei tohiks saada EISFi toetust, sest nende finantsvajadusi, sealhulgas vajadust säilitada avaliku sektori investeeringud, täidetakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteemist antava abi kaudu.
- (18) EISFi toetus peaks olema asjaomastele liikmesriikidele antavate laenude vormis. Nimetatud rahastamisvahendist antaks neile raha avaliku sektori investeeringute jätkamiseks.
- (19) Lisaks laenudele tuleks asjaomastele liikmesriikidele anda finantsmääruse artikli 220 alusel konkreetse finantsabi liigina intressitoetusi, et katta selliste laenude intressikulud. Selline intressitoetus kujutaks endast lisatoetust, mida antakse asümmeetrilises šokis olevatele ja rahaturgudel karmide rahastamistingimuste ees seisvatele liikmesriikidele paralleelselt laenuga.
- (20) Et EISFi toetust saaks anda kiiresti, tuleks laenuandmispädevus, juhul kui rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumid on täidetud, ja pädevus teha otsus intressitoetuse andmise kohta anda komisjonile.
- (21) Liikmesriigid peaksid investeerima EISFist saadud toetuse rahastamiskõlblikesse avaliku sektori investeeringutesse ja ühtlasi säilitama avaliku sektori investeeringute taseme üldiselt, võrrelduna viie aasta keskmise avaliku sektori investeeringute tasemega, et tagada käesoleva määruse eesmärgi täitmine. Ses suhtes oodatakse, et liikmesriigid eelistähtsustaksid rahastamiskõlblike investeeringute säilitamist programmides, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist.
- (22) Selleks peaks komisjon uurima, kas asjaomane liikmesriik on neist tingimustest kinni pidanud. Kui mitte, siis peaks asjaomane liikmesriik talle antud laenu osaliselt või täielikult tagasi maksma ja tal ei tohiks olla õigust saada intressitoetust.
- (23) Liikmesriigi rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimaalne tase, mida võib EISFi laenust toetada, tuleks määrata automaatselt valemi põhjal, milles arvestatakse rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suhet liidu sisemajanduse koguprodukti (SKP) viie aasta jooksul enne seda, kui asjaomane liikmesriik taotleb laenu, ning selle liikmesriigi SKPd sama ajavahemiku jooksul. Maksimaalset rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute taset tuleks ühtlasi korrigeerida korrigeerimisfaktoriga α abil, et võtta arvesse liidu eelarves fikseeritud ülemmäära. Nimetatud tegur määratakse selliselt, et tagantjärele hiljutist kriisi vaadates oleks asjaomastele liikmesriikidele saanud anda kogu EISFi toetuse, juhul kui see mehhanism oleks toona kehtinud.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EÜ) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel (ELT L 140, 27.5.2013, lk 1).

¹³ Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1).

- (24) Samuti tuleks EISFi laenu summa määrata automaatselt valemi põhjal, milles võetakse arvesse esiteks rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimumtasest, mida saab EISFist toetada, ja teiseks suure asümmeetrilise šoki raskusastet. Selle valemi põhjal määratud toetust tuleks ühtlasi korrigeerida korrigeerimisega β sõltuvalt šoki raskusastmest. See tegur määratakse selliselt, et šoki puhul, mis suurendab töötust rohkem kui 2,5 protsendipunkti võrra, tehtaks asjaomasele liikmesriigile kättesaadavaks maksimaalne toetus. EISFi laenu võib suurendada rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimumtasemeni, juhul kui asümmeetriline šokk on iseäranis ränk, nagu ilmneb muudest näitajatest, mis kajastavad liikmesriigi seisu majandustsüklis (nt kindlustunde uuringud), ja makromajandusliku olukorra süvaanalüüsist (mis koostatakse eeskätt makromajandusliku prognoosi ja Euroopa poolaasta raames). Tagamaks, et EISFi toetust võiks saada võimalikult palju liikmesriike, ei tohiks ühele liikmesriigile antav laen ületada 30 protsenti järelejäänud saadaolevatest vahenditest, arvestades ülemmäära, mis on seatud EISFi laenude suuruse reguleerimiseks vastavalt liidu eelarves saadaolevatele vahenditele.
- (25) EISFi intressitoetuste summa tuleks määrata protsendina liikmesriigi poolt EISFi alusel antud laenu intressikuludest.
- (26) Intressitoetuste rahastamiseks tuleks luua stabiliseerimise toetusfond. Stabiliseerimise toetusfondi tuleks rahastada osamaksetest, mida tasuvad liikmesriigid, mille rahaühik on euro, ja teised vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevad liikmesriigid.
- (27) Nii liikmesriigi poolt stabiliseerimise toetusfondi tehtavate osamaksete suurust kui ka nende ülekandmist tuleks reguleerida valitsustevahelise kokkuleppega, mis tuleb sõlmida liikmesriikide, mille rahaühik on euro, ja teiste vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevate liikmesriikide vahel. Nimetatud kokkuleppes tuleks sätestada, et kõigi liikmesriikide osamaksed arvutatakse rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide keskpankade osa põhjal eurosüsteemi emissioonitulus. ERM II-s osalevate liikmesriikide puhul tuleks riigi osamakse kindlaksmääramiseks ette näha erivalem. Komisjon peaks liikmesriike nende osamaksete arvutamisel abistama. Selleks peaks Euroopa Keskpank (EKP) teatama komisjonile emissioonitulu summad, millele eurosüsteemi kuuluvate liikmesriikide keskpankadel on õigus.
- (28) Kui see valitsustevaheline kokkulepe on jõustunud, peaks asjaomasele liikmesriigile intressitoetuse maksmise tingimuseks olema see, et liikmesriik on oma aastase osamakse stabiliseerimise toetusfondi üle kandnud. Intressitoetuste väljamaksmise tingimuseks peaks olema piisavate vahendite olemasolu stabiliseerimise toetusfondis. Intressitoetuste väljamaksmine stabiliseerimise toetusfondist lükatakse edasi, kui konkreetsele liikmesriigile antav intressitoetus ületaks 30 protsenti vahenditest, mis on selle makse tegemise tähtpäeval stabiliseerimise toetusfondis olemas.
- (29) Stabiliseerimise toetusfondi varade turvalise ja mõistliku haldamise eest peaks vastutama komisjon.
- (30) Et suurendada avaliku sektori investeeringute ja EISFi võimalike toetuste mõju, tuleks tagada liikmesriikide avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteet ning vajaduse korral seda parandada. Komisjon peaks liikmesriikide avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteeti korrapäraselt hindama ja esitama selle kohta aruande, mis vajaduse korral sisaldaks soovitusi. Liikmesriik võib paluda komisjonilt tehnilist abi. Viimane võib läbi viia tehnilisi missioone.

- (31) Et määrata kindlaks eeskirjad, mille kohaselt ESM või tema õigusjärglane võib osaleda finantsabi andmises paralleelselt komisjoniga, et toetada avaliku sektori investeeringuid, tuleks komisjonile delegeerida volitus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte, mis käsitlevad asjakohase teabe vahetamist EISFi laenu kohta, ESMi osaluse mõju EISFi toetuse summa arvutamisele ning stabiliseerimise toetusfondist liikmesriigile ESMi finantsabi kulude jaoks intressitoetuse andmist. Samuti peaks komisjonile andma õiguse võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks intressitoetuse arvutamise valemis kasutatav protsendimäär, üksikasjalikud stabiliseerimise toetusfondi haldamise eeskirjad ning fondi investimisstrateegia üldpõhimõtted ja kriteeriumid. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes¹⁴ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (32) 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktide 22 ja 23 kohaselt on käesolevat määrust vaja hinnata, eelkõige selleks, et anda hinnang selle tulemuslikkusele, selle panusele liikmesriikide majanduspoliitika rakendamisse ja liidu tööhõive ja majanduskasvu strateegiasse ning selgitada välja võimalikud edasised arengusuunad, mis on vajalikud selleks, et luua makromajandusliku stabiliseerimise otstarbeline kindlustusmehhanism. Seda tehakse teabe põhjal, mida kogutakse konkreetsete seirenduete kaudu, vältides samas ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikide jaoks. Kui see on asjakohane, võivad need nõuded sisaldada mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata määruse mõju kohapeal.
- (33) EISFi tuleks pidada esimeseks sammuks, millest aja jooksul kujuneb välja täiemõduline kindlustusmehhanism, mis toetab makromajanduslikku stabilisatsiooni. Praegu põhineks EISF laenudel ja intressitoetuste andmisel. Samal ajal ei ole välistatud, et tulevikus võib selles osaleda ka ESM või tema õigusjärglane, andes liikmesriikidele, mille rahaühik on euro ja kus valitsevad ebasoodsad majandustingimused, finantsabi, et toetada avaliku sektori investeeringuid. Peale selle võib tulevikus moodustada vabatahtliku kindlustusmehhanismi, mille laenuvõime põhineb liikmesriikide vabatahtlikel sissemaksetel, et luua võimas asümmeetriliste šokkide vastane makromajandusliku stabiliseerimise abivahend.
- (34) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939 tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrollid ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust,

¹⁴ ELT L 231, 12.5.2016, p. 1.

korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt nõukogu määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid ebaseaduslikke toiminguid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu.

- (35) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitset juhul, kui liikmesriikides esineb üldistunud puudusi õigusriigi toimimises, kuna õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise vajalik eeltingimus.
- (36) Kuna käesoleva määruse eesmärki – luua Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend, et tulla toime suurte asümmeetriliste šokkidega, mis võivad ohustada majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust – ei saa liikmesriigid piisavalt saavutada tulenevalt Euroopa majandus- ja rahaliidu struktuurist, mis näeb ette tsentraliseeritud rahapoliitika, ent riikliku eelarvepoliitika, ning kuna seda eesmärki saab vajaminevate meetmete ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev määrus kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärkide saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend (EISF).
2. EISFist antakse laenude ja intressitoetuste vormis finantsabi avaliku sektori investeringute jaoks liikmesriigile, mida on tabanud suur asümmeetriline šokk.
3. EISFi toetust antakse liikmesriikidele, mille rahaühik on euro, ja teistele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 1 osutatud vahetuskursimehhanismis osalevatele liikmesriikidele.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kokkulepe“ – valitsustevaheline kokkulepe, mis sõlmitakse kõigi rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide ja teiste vahetuskursimehhanismis (ERM II) osalevate liikmesriikide vahel ning milles määratakse kindlaks nende riikide stabiliseerimise toetusfondi osamakse arvutamise ja ülekandmise kord;
- 2) „avaliku sektori investeering“ – valitsemissektori kapitali kogumahutus põhivarasse, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 549/2013¹⁵ A lisas;
- 3) „rahastamiskõlblik avaliku sektori investeering“ – a) avaliku sektori investeering, millega toetatakse poliitilisi eesmärke, nagu on määratletud [XX] määruses (EL) nr [XX] [*lisada viide ühissätete määrusele*]¹⁶, ning b) kõik hariduse ja koolituse valdkonna kulutused, mis on määratletud määruse (EL) nr 549/2013 A lisas, kuid ei ole hõlmatud punktiga a;
- 4) „EISFi toetus“ – liidu finantsabi finantsmääruse artikli [220] tähenduses, mida antakse EISFist laenude ja intressitoetustena, et toetada rahastamiskõlblikke avaliku sektori investeeringuid;
- 5) „avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemid ja tavad“ – liikmesriikide sisemised avaliku sektori investeeringute planeerimise, eraldamise ja rakendamise protsessid;
- 5) „liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia“ – eesmärgid ja ühised sihid, millest liikmesriigid ja liit oma tegevuses juhivad ning mis on sätestatud Euroopa Ülemkogu 17. juuni 2010. aasta kohtumisel vastu võetud järelduste I lisas „Euroopa uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia, ELi peamised eesmärgid“, nõukogu 14. juuli 2015. aasta soovitus (EL) 2015/1184¹⁷ liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ning nõukogu otsuses (EL) 2016/1838¹⁸, kaasa arvatud kõik nende eesmärkide ja ühiste sihtide muudatused.

II OSA

KRITEERIUMID

Artikkel 3

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

1. Liikmesriik võib saada EISFi toetust, kui tema suhtes ei ole:

- a) tehtud nõukogu otsust, millega tehakse kindlaks, et liikmesriik ei ole EISFilt toetuse taotlemisele eelnenud kahe aasta jooksul võtnud tõhusaid meetmeid, et korrigeerida oma ülemäärane eelarvepuudujääk vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 126 lõikele 8 või artikli 126 lõikele 11;

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ELT L 174, 26.6.2013, lk 1).

¹⁶ [*Lisada ühissätete määruse uue versiooni õige viide*]

¹⁷ ELT L 192, 18.7.2015, lk 27.

¹⁸ ELT L 280, 18.10.2016, lk 30.

b) tehtud nõukogu määruse (EL) nr 1466/97¹⁹ artikli 6 lõike 2 või artikli 10 kohaselt nõukogu otsust, millega tehakse kindlaks, et liikmesriik ei ole EISFilt toetuse taotlemisele eelnenud kahe aasta jooksul võtnud tõhusaid meetmeid, et kõrvaldada täheldatud märkimisväärne kõrvalekalle;

c) antud sama tasakaalustamatuse menetluse käigus kaht järjestikust nõukogu soovitus vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011²⁰ artikli 8 lõikele 3 selle kohta, et asjaomane liikmesriik on EISFilt toetuse taotlemisele eelnenud kahe aasta jooksul esitanud ebapiisava parandusmeetmete kava;

d) tehtud sama tasakaalustamatuse menetluse käigus kaht järjestikust nõukogu otsust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 10 lõikele 4 selle kohta, et on kindlaks tehtud, et asjaomane liikmesriik ei täida nõudeid, kuna ta ei ole EISFilt toetuse taotlemisele eelnenud kahe aasta jooksul võtnud soovitatud parandusmeetmeid;

e) tehtud nõukogu otsust, millega kiidetakse heaks makromajanduslik kohandamisprogramm määruse (EL) nr 472/2013 artikli 7 lõike 2 tähenduses;

f) tehtud nõukogu otsust, millega rakendatakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem määruse (EÜ) nr 332/2002²¹ artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses.

2. Kui kokkulepe on jõustunud, on liikmesriigil õigus saada intressitoetust ainult juhul, kui ta täidab oma kokkuleppes tulenevaid kohustusi.

Artikkel 4

Aktiveerimiskriteeriumid

1. Loetakse, et liikmesriigis esineb suur asümmeetriline šokk, kui üheaegselt on täidetud järgmised aktiveerimiskriteeriumid:

a) üleriigiline kvartali töötuse määr on ületanud asjaomas liikmesriigis taotluse esitamise kvartalile eelnenud 60 kvartali keskmise töötuse määra;

b) üleriigiline kvartali töötuse määr on kasvanud rohkem kui ühe protsendipunkti võrra võrreldes eelmise aasta samas kvartalis täheldatud määraga.

2. Lõike 1 kohaldamisel tuginetakse töötuse määra kindlakstegemisel määrusele (EÜ) nr 577/98²².

Eelkõige tähendab see töötuse määra kogu elanikkonnas, kõigis vanuserühmades, väljendatuna protsendina töötavast elanikkonnast.

3. Käesoleva artikli lõike 1 ja artikli 8 lõike 1 punkti c kohaldamisel kasutatavat üleriigilist kvartali töötuse määra korrigeeritakse hooajalisuse suhtes.

¹⁹ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta (ELT L 209, 2.8.1997, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

²¹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 332/2002 (ELT L 53, 23.2.2002, lk 1).

²² Nõukogu 9. märtsi 1998. aasta määrus (EÜ) nr 577/98 tööjõu valikvaatluse korraldamise kohta ühenduses (EÜT L 77, 14.3.1998, lk 3).

Artikkel 5

Toetatud investeeringud

1. EISFi toetust saav liikmesriik peab igal aastal, mil ta saab EISFi laenu, tegema järgmist:

- a) investeerima rahastamiskõlblikeks avaliku sektori investeeringuteks summa, mis vastab vähemalt EISFi laenu summale,
- b) säilitama avaliku sektori investeeringud samal tasemel, võrrelduna tema viimase viie aasta avaliku sektori investeeringute keskmise tasemega.

Komisjon võib siiski artikli 6 lõike 2 kohaselt tehtud otsust vastu võttes järeldada, et selline avaliku sektori investeeringute tase ei ole jätkusuutlik; sellisel juhul määrab ta kindlaks avaliku sektori investeeringute taseme, mida tuleb säilitada.

2. EISFi laenu väljamaksmisele järgneval aastal kontrollib komisjon, kas asjaomane liikmesriik on lõikes 1 osutatud kriteeriumid täitnud. Eelkõige kontrollib komisjon ka seda, millises ulatuses on asjaomane liikmesriik säilitanud rahastamiskõlblikud avaliku sektori investeeringud programmidesse, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist.

Kui komisjon jõuab pärast asjaomase liikmesriigi ärakuulamist järeldusele, et lõikes 1 osutatud tingimusi ei ole täidetud, võtab ta vastu otsuse, milles:

- a) palutakse EISFi laen vastavalt vajadusele kas tervikuna või osaliselt ennetähtaegselt tagasi maksta; ning
- b) otsustatakse, et EISFi laenu tagasimaksmise korral ei ole asjaomasel liikmesriigil õigust saada intressitoetust.

Komisjon võtab oma otsuse vastu põhjendamatu viivitusega ja avalikustab selle.

III OSA

EISFi TOETUSE ANDMISE KORD JA TOETUSE VORM

Artikkel 6

EISFi toetuse andmise kord

1. Kui liikmesriik vastab artiklis 3 osutatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ja kui selles liikmesriigis valitseb artiklis 4 osutatud suur asümmeetriline šokk, võib liikmesriik kord aastas paluda komisjonilt EISFi toetust. Liikmesriik näitab ära oma toetusevajaduse.

Komisjon hindab taotlusi ja vastab neile nende laekumise järjekorras. Ta tegutseb ilma põhjendamatu viivitusega.

2. Komisjon teeb otsuse EISFi toetuse tingimuste kohta. Selles otsuses tuleb esitada EISFi laenu summa, keskmine tagasimaksetähtaeg, hinnakujundusvalem, EISFi laenu kättesaadavuse ajavahemik, intressitoetuse summa ja muud üksikasjalikud eeskirjad, mida on vaja toetuse rakendamiseks. Tehes otsust EISFi toetuse tingimuste kohta, võtab komisjon arvesse summat, mida peetakse jätkusuutlikuks määruse (EL, Euratom) nr XX („finantsmäärus“) artikli [210 lõike 3] tähenduses maksete assigneeringute suhtes kohaldatava omavahendite ülemmäära piires.

IV OSA
EISFi TOETUSE SUMMA

Artikkel 7

Laenude maksimumsumma

Käesoleva määruse alusel liikmesriikidele antavate laenude põhisumma kokku on kõige rohkem 30 miljardit eurot.

Artikkel 8

EISFi laenu summa

1. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, määratakse EISFi laenu summa (S) järgmise valemi kohaselt:

$$S = \beta \times I_S \times (\text{töötuse kasv LR} - \text{künnistase}) \\ \text{tingimusega, et } S \leq I_S$$

Selles valemis kasutatakse järgmisi sümboleid:

- a) „ β “ = 0,66;
- b) „ I_S “ on lõikes 2 osutatud rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimaalne tase, mida EISF võib asjaomases liikmesriigis toetada;
- c) „töötuse kasv LR“ on artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud üleriigilise kvartali töötusemäära kasv protsendipunktides;
- d) „künnistase“ on artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud künnistase protsendipunktides.

Komisjon võib siiski suurendada EISFi laenu summat (S) kuni summani I_S , juhul kui asjaomases liikmesriiki tabanud suur asümmeetriline šokk on iseäranis ränk.

2. Rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute maksimaalne tase, mida EISF võib liikmesriigis toetada (I_S), määratakse kindlas järgmise valemi kohaselt:

$$I_S = \alpha \times \frac{\text{keskm. aval. sektori investeeringud EL}}{SKPEL} \times SKPLR$$

Selles valemis kasutatakse järgmisi sümboleid:

- a) „ α “ = 11,5;
- b) „ $\frac{\text{keskm. aval. sektori investeeringud EL}}{SKPEL}$ “ on rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute suhe liidu SKPsse jooksevhindades ja artikli 6 lõike 1 alusel EISFi toetuse taotluse esitamisele eelnenud viie täisaasta keskmisena;

c) „SKPLR“ on asjaomase liikmesriigi SKP jooksevhindades ja artikli 6 lõike 1 alusel EISFi toetuse taotluse esitamisele eelnenud viie täisaasta keskmisena.

3. EISFi laen ei tohi ületada 30 protsenti artiklis 7 osutatud saadaolevast summast pärast EISFi alusel antud ja veel tagasi maksmata laenude kogusumma mahaarvamist.

Artikkel 9

EISFi intressitoetuste summa

1. Intressitoetus (IRS) aitab katta EISFi laenust liikmesriigile tekkinud intressikulused. EISFi intressitoetuse summa määratakse järgmise valemi kohaselt:

$$IRS = 100\% \text{ intressikulude}_{LR}$$

Käesoleva sätte kohaldamisel tähendab „intressikulu“ intressisummat, mis põhineb artikli 6 lõikes 2 osutatud komisjoni otsuses määratud hinnakujundusvalemil ja milles võetakse arvesse artikli 12 lõike 4 kohast refinantseerimist.

2. Komisjonile antakse õigus võtta artiklis 21 sätestatud korra kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et muuta käesolevat määrust, määrates kindlaks lõikes 1 osutatud protsendimäära, kui see tundub kokkuleppe rakendamise või artikli 18 lõike 2 alusel maksete edasilükkamise seisukohalt vajalik.

Artikkel 10

ESMi või tema õigusjärglase antav finantstoetus

1. Juhul kui ESM või tema õigusjärglane pakub liikmesriikidele finantsabi, et toetada rahastamiskõlblikke avaliku sektori investeeringuid tingimustel, mis on kooskõlas käesoleva määrusega, antakse komisjonile õigus võtta artiklis 21 sätestatud korra kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et:

a) täiendada käesolevat määrust, täpsustades komisjoni ja ESMi või tema õigusjärglase vahelist teabevahetust artikli 6 lõikes 2 osutatud elementide asjus;

b) täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks ESMilt või tema õigusjärglaselt saadava finantsabi ning artiklite 8 ja 9 kohaselt arvatud EISFi toetuse vastastikuse täiendavuse eeskirjad;

c) muuta või täiendada artikleid 9 ja 18, et võimaldada anda stabiliseerimise toetusfondist liikmesriikidele intressitoetust ESMi või tema õigusjärglase poolt liikmesriigile rahastamiskõlblike avaliku sektori investeeringute jaoks antud finantsabi intressikulude katmiseks.

V OSA

LAENUDE VÄLJAMAKSMISE JA RAKENDAMISE KORD

I jaotis

Laenud

Artikkel 11

Laenu väljamaksmine

1. EISFi laen makstakse üldjuhul välja ühe maksena.

Artikkel 12

Laenutehingud

1. Laenutehingud toimuvad eurodes.

2. Pärast seda, kui komisjon on artikli 6 lõike 2 kohaselt vastu võtnud otsuse, on komisjonil volitus võtta kapitaliturgudel või finantsasutustelt laenu kõige sobivamal ajal kavakohaste väljamaksete vahel, et optimeerida rahastamiskulusid ja säilitada kõnealustel turgudel oma maine emitendina. Kaasatud, kuid veel välja maksmata rahalisi vahendeid hoitakse kogu aeg selleks ettenähtud arveldus- või väärtpaberikontol, mida käsitletakse vastavalt eelarveväliste tehingute suhtes kohaldatavatele eeskirjadele, ning neid ei kasutata muuks kui liikmesriigile käesoleva mehhanismi alusel rahalise toetuse andmiseks.

3. Kui liikmesriik saab EISFi laenu, millel on varasema tagasimaksmise klausel, ja otsustab seda võimalust kasutada, astub komisjon selleks vajalikud sammud.

4. Liikmesriigi taotlusel või komisjoni algatusel ning juhul, kui asjaolud võimaldavad EISFi laenu intressimäära parandada, võib komisjon oma esialgse laenu täielikult või osaliselt refinantseerida või vastavad rahastamistingimused restruktureerida.

Artikkel 13

Kulud

Ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, katab kõik liidu poolt tehingute sõlmimisel ja teostamisel tekkinud kulud EISFi laenu saav liikmesriik.

Artikkel 14

Laenude haldamine

1. Komisjon kehtestab koos EKPga laenude haldamiseks vajaliku korra.

2. Asjaomane liikmesriik avab saadud EISFi toetuse haldamiseks oma riigi keskpangas spetsiaalse konto. Ta kannab tasumisele kuuluva EISFi laenu põhisumma ja intressid üle EKP kontole neliteist TARGET2 tööpäeva enne vastavat maksetähtpäeva.

II jaotis

Intressitoetus

Artikkel 15

Intressitoetuste väljamaksmine

Ilma et see piiraks artikli 5 lõike 2 ja artikli 16 kohaldamist, makstakse asjaomasele liikmesriigile intressitoetust hetkel, mil liikmesriik maksab tagasi EISFi laenu või tasumisele kuuluva intressi.

III jaotis

Kontroll

Artikkel 16

Kontroll ja auditeerimine

1. Ilma et see piiraks Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikli 27 kohaldamist, on Euroopa Kontrollikojal õigus teha asjaomases liikmesriigis EISFi toetuse haldamise kohta finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks.

2. Eelkõige on komisjonil, sealhulgas Euroopa Pettustevastasel Ametil, õigus saata oma ametnikke või nõuetekohaselt volitatud esindajaid asjaomasesse liikmesriiki, et teha EISFi toetuse haldamise kohta tehnilisi või finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks.

3. Auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sh muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või asutustelt, on aluseks finantsmääruse artikli [127] kohasele üldisele kindlusele.

VI OSA

STABILISEERIMISE TOETUSFOND

Artikkel 17

Stabiliseerimise toetusfondi loomine

1. Luuakse stabiliseerimise toetusfond.

2. Stabiliseerimise toetusfondi rahastatakse järgmistest vahenditest:

a) liikmesriikide osamaksed vastavalt kokkuleppele;

b) stabiliseerimise toetusfondi investeeritud vahenditelt saadav tulu;

c) liikmesriikide intressitoetuste tagasimaksed vastavalt artikli 5 lõike 2 punktile b.

3. Stabiliseerimise toetusfondi tulud, mis on sätestatud lõike 2 punktis a, moodustavad sihtotstarbelise välistulu, lõike 2 punktis c sätestatud tulud aga moodustavad sihtotstarbelise sisetulu vastavalt finantsmääruse artikli [21 lõikele 4].

4. Lõike 2 punktis a osutatud osamaksete arvutamiseks teatab EKP igal aastal hiljemalt 30. aprilliks komisjonile emissioonitulu summa, mis on eraldatud eurosüsteemi riiklikele keskpankadele vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokoll nr 4 artiklile 32.

Artikkel 18

Stabiliseerimise toetusfondi kasutamine

1. Stabiliseerimise toetusfondi vahendeid võib kasutada üksnes liikmesriikidele artiklis 9 osutatud intressitoetuste maksmiseks.
2. Intressitoetuse maksmisel ei tohi ületada 30 protsenti vahenditest, mis on stabiliseerimise toetusfondis saadaval hetkel, mil liikmesriigile tehtav makse kuulub tasumisele. Kõik edasised maksed lükatakse edasi. Kõiki artikli 17 lõikes 2 osutatud uusi osamakseid stabiliseerimise toetusfondi kasutatakse esmalt edasilükatud maksete tasumiseks asjaomastele liikmesriikidele. Kui edasilükatud makseid on rohkem kui üks, määratakse nende maksete tegemise järjekord edasilükkamise kestuse järgi, alustades kõige kauem edasilükatud maksest.

Artikkel 19

Stabiliseerimise toetusfondi haldamine

1. Komisjon haldab stabiliseerimise toetusfondi otse vastavalt käesolevale määrusele ja lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktidele.
2. Komisjonil peab olema lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktides ette nähtud ettevaatlik ja turvaline investeerimisstrateegia, mis on kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ja milles järgitakse asjakohaseid usaldatavusnõudeid, ning ta investeerib summad, mis hoitakse stabiliseerimise toetusfondis, rahasse ja rahaga võrdsustatud rahaturuinstrumentidesse, võla ja krediidiga seotud väärtpaberitesse, nagu tähtajalised hoiused, võlakirjad, vekslid, nõuded ja varaga tagatud väärtpaberid, kaasa arvatud ujuva intressimääraga ja nullkupongid, ning indeksväärtpaberitesse. Investeeringud peavad olema valdkonniti, geograafiliselt ja proportsionaalselt piisavalt hajutatud. Sellistest investeeringutest saadav tulu kantakse stabiliseerimise toetusfondi.
3. Komisjonile antakse õigus võtta artiklis 21 sätestatud korra kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, mis täiendavad käesolevat määrust, kehtestades üksikasjalikud stabiliseerimise toetusfondi haldamise eeskirjad ning fondi investeerimisstrateegia üldpõhimõtted ja -kriteeriumid.

VII OSA

AVALIKU SEKTORI INVESTEERINGUTE JUHTIMISE SÜSTEEMIDE JA TAVADE KVALITEET

Artikkel 20

Avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteet

1. Et suurendada avaliku sektori investeeringute ja EISFi võimalike toetuste mõju, tuleks tagada liikmesriikide avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteet ning vajaduse korral seda tõsta.
2. Hiljemalt [KUUPÄEV *kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist*] ja seejärel iga viie aasta tagant vaatab komisjon üle liikmesriikide avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteedi. Komisjon koostab aruande, mis sisaldab kvalitatiivset

hinnangut ja näitajate kogumil põhinevat hinnet ning vajaduse korral soovitusi avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteedi parandamiseks. Aruanne avalikustatakse.

3. Avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteedi hindamise meetodika on esitatud lisas. Komisjon hindab kasutatud meetodika ja kriteeriumide asjakohasust korrapäraselt ning vajaduse korral kohandab või muudab neid. Komisjon avalikustab hindamise meetodikas ja kriteeriumides tehtud muudatused.

4. Komisjonile antakse õigus võtta artiklis 21 sätestatud korra kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse või täiendatakse käesolevat määrust, ajakohastades lõikes 3 osutatud meetodikat ja kriteeriume.

VIII OSA LÕPPSÄTTED

Artikkel 21

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artiklis 10, artikli 19 lõikes 3 ja artikli 20 lõikes 5 osutatud volitused delegeeritakse komisjonile määramata ajaks alates [KUUPÄEV/käesoleva määruse jõustumise kuupäev].

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 10, artikli 19 lõikes 3 ja artikli 20 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtete kohaselt iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 10, artikli 19 lõike 3 ja artikli 20 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 22

Aruandlus ja läbivaatamine

1. Näitajad, mille abil antakse aru määruse põhjenduses 36 ja artiklis 1 sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud 2. lisas.

2. Et tagada programmi tulemuste saavutamisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta artikli 21 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmiseks, et näitajad läbi vaadata ja neid vajaduse korral täiendada ning et täiendada käesolevat määrust sätetega, mis käsitlevad järelevalve ja hindamise raamistiku loomist.

3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse EISFi toetuse saajatele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

4. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.

5. Kui on EISFi rakendamise kohta on muutunud kättesaadavaks piisavalt teavet, viiakse läbi EISFi vahehindamine. EISFi lõpphindamise viib komisjon läbi neli aastat pärast käesoleva määruse jõustumist.

Selle hindamise käigus vaadeldakse muu hulgas

a) käesoleva määruse tulemuslikkust;

b) EISFi panust liikmesriikide majanduspoliitika teostamisse viisil, mis tugevdab liidus ühtekuuluvust;

c) seda, kuidas käesolev määrus aitab saavutada liidu majanduskasvu ja tööhõive strateegia eesmäärke;

d) seda, kas on asjakohane töötada välja vabatahtlik kindlustusmehhanism, mis teenib makromajandusliku stabiliseerimise eesmäärke.

Vajaduse korral lisatakse hinnangule käesoleva määruse muutmise ettepanek.

6. Komisjon edastab hindamise tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, eurorühmale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 23

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 2 lõike 2 punkt b jõustub [KUUPÄEV].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

- 1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus
- 1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (programmi teemavaldkond)
- 1.3. Ettepaneku/algatuse liik
- 1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus
- 1.5. Meetme kestus ja finantsmõju
- 1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

- 2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad
- 2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem
- 2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

- 3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub
- 3.2. Hinnanguline mõju kuludele
 - 3.2.1. *Üldine hinnanguline mõju kuludele*
 - 3.2.2. *Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele*
 - 3.2.3. *Kolmandate isikute rahaline osalus*
- 3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad (programmi teemavaldkond)

Majandus- ja rahaliit

1.3. Ettepanek/algatus käsitleb:

uut meetet

uut meetet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest²³

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ümbersuunamist teise või uude meetmesse või ühendamist teise või uue meetmega

1.4. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.4.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava

Algatus on jätk komisjoni 6. detsembri 2017. aasta teatisele „Uued liidu raamistikku kuuluvad stabiilse euroala eelarvelised toetusvahendid“, mis on osa Euroopa majandus- ja rahaliidu süvendamiseks mõeldud algatuste paketist. Eelkõige tugineb see viie juhi 22. juuni 2015. aasta aruandele Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise kohta ning komisjoni 31. mai 2017. aasta aruteludokumendile majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta.

Seda kohaldatakse euroala liikmesriikide suhtes ning ERM II-ga ühinenud liikmesriikide suhtes tingimusel, et nad vastavad käesolevas määruses sätestatud rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumidele.

Käesolev määrus jõustub [20.päeval] pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

1.4.2. ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda erinevatest teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.

Euroopa tasandi meetme põhjused (eelhindamine): rahaliidus on suuri häireid põhjustavate šokkide vastu mitu kaitseliini: paindlikud turud, sealhulgas tõhusad finantsturud, valitsuste usaldusväärne poliitika (sealhulgas eelarvepuhvrte loomine majanduslikult headel aegadel, et šoki tekkides oleks võimalik sellega toime tulla) ning ühised vahendid, et tulla toime kriisiolukordadega. Ent isegi kui kõik need

²³ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

elemendid on paigas, ei piisa neist suurte šokkide korral, et tagada majanduse nõuetekohane stabiliseerimine, eelkõige väikestes avatud majandusega riikides, nagu näitas hiljutine finantskriis. Et riigi subsidiaarsust mitte liigselt üle koormata, on suurte šokkidega toimetulekuks vaja euroala tasandi eelarveinstrumenti. Elutähtsa täienduselemendina peaks stabiliseerimisvahend aktiveerima üht või mitut liikmesriiki mõjutava suure šoki korral, kui muud mehhanismid ja riiklikud poliitikad on jõudnud oma piirideni ja liikmesriigile endale ning piirkonnale tervikuna on tekkinud suured majanduslikud riskid. On oluline, et šokkidel ja märkimisväärsel majanduslangusel ei lastaks põhjustada sügavamaid ja ulatuslikumaid surutise olukordi. Stabiliseerimisvahend hoiaks selliste olukordade tekke ära, võimaldades suure surve all olevatele liikmesriikidele toetust. Järjepidevamat üldist eelarvepoliitikat toetab ka adekvaatsem ja vastutsükliline eelarvepoliitika riigi tasandil, mis toob kaasa positiivse ülekanduva mõju ka teistele liikmesriikidele. Lisaks toetaks stabiliseerimisvahend liikmesriike siis, kui riigi tasandi stabiliseerimisvahendid on kokku kuivamas, aga enne seda, kui on vaja küsida finantsabi. See võib vähendada kohandamiskulusid.

Oodatav tekkiv liidu lisaväärtus (ex post): Euroopa investeringute stabiliseerimise vahend peaks stabiliseerima avaliku sektori investeringuid liikmesriikides, mida on tabanud suur asümmeetriline šokk, ajal, mil riiklikud automaatsed stabilisaatorid ei toimi piisavalt, riigi eelarvepoliitikas otsitakse kompromissi stabiliseerimise ja jätkusuutlikkuse vahel, rahapoliitika on kitsikuses ja eelarvepoliitika koordineerimisega on jõutud võimete piirile. Toetades avaliku sektori investeringuid, aitaks selline kava vältida keskpika ja pika perspektiivi majanduskasvu märkimisväärsel pidurdumisel riigi tasandil tehtud kohanduste tulemusena ning võiks samuti kaasa aidata sellele, et selles olukorras olev liikmesriik ei pea šoki tulemusena paluma finantsabi.

1.4.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õpetunnid*

See on esimene kord, mil majandus- ja rahaliidu süvendamise reformide osana luuakse stabiliseerimisvahend. Hiljutine finantskriis on näidanud, kui haavatavad on liikmesriigid, sealhulgas *ex ante* usaldusväärse riigi rahandusega liikmesriigid, suurte majandusšokkide ees. Need šokid on põhjustanud neist puudutatud liikmesriikide eelarvepositsiooni märkimisväärsel halvenemist ja on paljudel juhtudel viinud selleni, et need liikmesriigid on palunud endale finantsabi programmi. Ent selleks ajaks, kui finantsabi programmi küsiti, olid majanduse kohandamise kulud juba väga suured ja järgnenud kohandamine avaldas nende keskmise ja pikaajalise majanduskasvu määrale tugevat mõju. Stabiliseerimisvahendi eesmärk oleks vältida tulevastes kriisides sellise olukorra kordumist.

1.4.4. *Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega*

Kavandatava määrusega loodav EISFi rahastamisvahend on kooskõlas muude ühtekuuluvuspoliitika vahenditega. Vahend täiendab programme, mida liit toetab Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist ning mis viimastel aastatel on andnud rohkem kui poole avaliku sektori investeringute kogusummast, aidates üle kogu ELi jõuliselt kaasa piirkondade ja riikide majanduslikule ja sotsiaalsele järelejäudmisele. Sellega seoses märgitakse, et Euroopa poolaasta prioriteetide ja programmide vahel, mida liit toetab

Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist, on loodud tugevam seos ka tänu eelhindamis- ja makromajanduslikele tingimustele, mis on kehtestatud ühissätete määrusega. Samasugused tingimused on ka EISFist toetuse saamise kõlblikkuse aluseks. Peale selle täiendab EISF ka muid ELi tasandi rahastamisvahendeid, mis võivad konkreetselt aidata riiklikul või kohalikul tasandil pehmedada majandusšokke, nagu Euroopa Liidu Solidaarsusfond, millest antakse finantsabi suurõnnetuse all kannatanud liikmesriikidele/piirkondadele, ja Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond, millest antakse abi inimestele, kes on kaotanud töö maailmakaubanduse suurte struktuurimuutuste tagajärjel või ülemaailmse majandus- ja finantskriisi tõttu.

1.5. Meetme kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA

finantsmõju kulukohustuste assigneeringutele avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA ja maksete assigneeringutele ajavahemikul AAAA–AAAA

Piiramatu kestusega

Rakendamise käivitumisperiood algab [20.päeval] pärast määruse avaldamist Euroopa Liidu Teatajas. Ettepanek rakendatakse alles siis, kui liikmesriik on täitnud rahastamiskõlblikkus- ja aktiveerimiskriteeriumid. Seda kohaldatakse nii kaua, kuni on täidetud kahekordne aktiveerimiskriteerium.

1.6. Ettenähtud eelarve täitmise viisid²⁴

Eelarve otsene täitmine komisjoni poolt

oma talituste kaudu, sealhulgas kasutades liidu delegatsioonides töötavat komisjoni personali;

rakendusametite kaudu

Eelarve jagatud täitmine koostöös liikmesriikidega

Eelarve kaudne täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on usaldatud:

kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (täpsustage);

Euroopa Investeeringupangale (EIP) ja Euroopa Investeeringufondile (EIF);

finantsmääruse artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;

avalik-õiguslikele asutustele;

avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomasel alusaktis.

Mitme eelarve täitmise viisi valimise korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused“.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Kui liikmesriik on esitanud taotluse, hindab komisjon, kas asjaomane liikmesriik vastab aktiveerimis- ja rahastamiskõlblikuskriteeriumidele ja kas tal on seega õigus saada stabiliseerimisvahendist toetust. Peale selle kontrollib komisjon EISFi laenu

²⁴

Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud veebisaidil:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

väljamaksmisele järgneval aastal, kas asjaomane liikmesriik on täitnud tingimuse, et laen investeeritakse rahastamiskõlblikesse avaliku sektori investeeringutesse ja et liikmesriik on hoidnud avaliku sektori investeeringud samal tasemel, võrreldes tema viie eelneva aasta avaliku sektori investeeringute keskmise tasemega. Komisjon võib siiski järeldada, et avaliku sektori investeeringute tase, mida liikmesriik peaks hoidma, ei ole jätkusuutlik; sellisel juhul määrab ta kindlaks avaliku sektori investeeringute taseme, mida tuleb hoida.

Stabiliseerimise toetusfondi tehtavate osamaksete arvutamiseks peab EKP euroala liikmesriikide puhul teatama igal aastal hiljemalt 30. aprilliks komisjonile emissioonitulu summa, mis on eraldatud riiklikele keskpankadele vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokoll nr 4 artiklile 32.

Euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide osamaksed stabiliseerimise toetusfondi arvutatakse sama võrdlusaluse põhjal (eurosüsteemi emissioonitulu), kuid seejuures kasutatakse spetsiaalset arvutusmeetodit.

Kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist ja seejärel iga viie aasta tagant kontrollib komisjon liikmesriikide avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteeti. Ta koostab aruande, mis sisaldab kvalitatiivset hinnangut ja mitme näitaja põhjal antud hinnet. Vajaduse korral esitab ta ka soovitusi avaliku sektori investeeringute juhtimise süsteemide ja tavade kvaliteedi parandamiseks. Komisjoni aruanne tehakse avalikuks.

Iga viie aasta tagant vaatab komisjon käesoleva määruse kohaldamise üle ja esitab selle kohta aruande. Aruanne saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule ja eurorühmale. Lähtudes aruande tulemustest, esitab komisjon vajaduse korral koos aruandega ka ettepaneku käesoleva määruse muutmise kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastamise rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Määruse artikliga 16 on Euroopa Kontrollikoja antud õigus teha asjaomastes liikmesriikides EISFi toetuse haldamise kohta finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks. Komisjonil, sealhulgas Euroopa Pettustevastasel Ametil, on õigus saata oma ametnikke või nõuetekohaselt volitatud esindajaid asjaomasesse liikmesriiki, et teha EISFi toetuse haldamise kohta tehnilisi või finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks.

Kava laenukomponendi osas otsustab komisjon laenutingimused (st summa, keskmine tagasimaksetähtaeg, hinnakujundusvalem, laenu kättesaadavuse ajavahemik, intressitoetuse summa ja muud üksikasjalikud eeskirjad, mida on vaja toetuse rakendamiseks). Kulud, mida liit on iga tehingu sõlmimisel ja teostamisel kandnud, katab EISFi laenu saav liikmesriik. Komisjon kehtestab koos EKPga laenude haldamiseks vajaliku korra. Asjaomane liikmesriik avab saadud EISFi toetuse haldamiseks oma riigi keskpangas spetsiaalse konto. Ta kannab tasumisele kuuluva EISFi laenu põhisumma ja intressid üle EKP kontole neliteist TARGET2 tööpäeva enne vastavat maksetähtpäeva.

Stabiliseerimise toetusfondi kasutamisel intressitoetuse maksmiseks on määruse artiklis 19 ette nähtud, et komisjonil peab olema ettevaatlik ja turvaline investeerimisstrateegia, mis on kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ja milles järgitakse asjakohaseid usaldatavusnõudeid. Komisjon investeerib stabiliseerimise toetusfondis hoitavaid summasid rahasse ja rahaga võrdsustatud rahaturuinstrumentidesse, võla ja krediidiga seotud väärtpaberitesse, nagu tähtajalised hoiused, võlakirjad, vekslid, nõuded ja varaga tagatud väärtpaberid, kaasa arvatud ujuva intressimääraga ja nullkupongid, ning indeksväärtpaberitesse. Investeeringud peavad olema valdkonniti, geograafiliselt ja proportsionaalselt piisavalt hajutatud. Sellistest investeeringutest saadav tulu kantakse stabiliseerimise toetusfondi.

Stabiliseerimise toetusfond koosneb liikmesriikide osamaksetest, stabiliseerimise toetusfondi investeeritud vahenditelt saadavast tulust ja liikmesriikide poolt määruse artikli 5 lõike 2 punkti b kohaselt tehtud tagasimaksetest.

2.2.2. *Teave tuvastatud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*

Liikmesriigile antavad EISFi laenud on kaetud ELi eelarvest antava tagatisega ja nendega kaasneb finantsrisk. Käesoleva määruse alusel liikmesriikidele antavate laenude maksimaalne põhisumma on 30 miljardit eurot. ELi eelarves on olemas vajalikud vahendid, et katta nende laenudega seotud finantsrisiki.

Intressitoetusi andev stabiliseerimise toetusfond ei saa ELi eelarvest vahendeid.

2.2.3. *Kontrollide kulutõhususe (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse) hinnang ja põhjendus ning prognoositav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Üks aasta pärast laenutoetuse väljamaksmist rahastamisvahendist kontrollib komisjon, kas toetust saanud liikmesriik on selle investeerinud rahastamiskõlblikesse avaliku sektori investeeringutesse, mis vastavad vähemalt laenusummale, ning kas ta on hoidnud avaliku sektori investeeringud samal tasemel nagu eelnenud viie aasta jooksul keskmiselt, välja arvatud juhul, kui komisjon leiab, et see tase ei ole jätkusuutlik. Kui seda kriteeriumi ei ole täidetud, võetakse vastu otsus, milles palutakse laen (osaliselt või täielikult) ennetähtaegselt tagasi maksta, ja intressitoetust ei maksta. See parandusmehhanism peab tagama, et liidu eelarvele ei teki rahastamiskõlbmatutest investeeringutest tingimuslikke kohustusi.

2.3. **Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed**

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Euroopa Kontrollikojal on õigus teha asjaomastes liikmesriikides EISFi toetuse haldamise kohta finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks.

Komisjonil, sealhulgas Euroopa Pettustevastasel Ametil, on õigus saata oma ametnikke või nõuetekohaselt volitatud esindajaid asjaomasesse liikmesriiki, et teha EISFi toetuse haldamise kohta tehnilisi või finantskontrolle või auditeid, mida ta peab vajalikuks.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik ja uued kulude eelarveread

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringuliik	Rahaline osalus			
			EFTA riigid ²⁶	Kandidaatriigid ²⁷	Kolmandad riigid	Finantsmääruse artikli [21 lõike 2 punkti b] tähenduses
	Nr 2 Ühtekuuluvus ja väärtused	Liigendatud/liigendamata ²⁵	EI	EI	EI	JAH

²⁵ Liigendatud = liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

²⁶ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

²⁷ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	<...>	2 Ühtekuuluvus ja väärtused
---	-------	-----------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Tegevusassigneeringud (punktis 3.1 loetletud eelarveridade kaupa)	Kulukohustused	(1)									
	Maksed	(2)									
Programmi vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud ²⁸	Kulukohustused = maksed	(3)									
Programmi vahendite assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	=1+3									
	Maksed	=2+3									

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	---	---------------

²⁸ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Inimressursid		0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
Muud halduskulud										
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pärast 2027. aastat</i>	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291
	Maksed	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858		5,291

3.2.2. Üldine hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	------	------	-------

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7								
Inimressursid	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 7 kokku	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud ²⁹								
Inimressursid								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU	0,715	0,715	0,715	0,715	0,715	0,858	0,858	5,291
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse juba meedet haldava peadirektoraadi assigneeringutega ja/või assigneeringute ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

3.2.2.1. Hinnanguline personalivajadus

Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist.

Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline täistööajale taandatud töötajate arv

²⁹ Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
Komisjoni peakorteris ja esindustes	5	5	5	5	5	6	6
Delegatsioonides							
Teadustegevus							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad) ³⁰							
Rubriik 7							
Rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 7	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Rahastatakse programmi vahenditest ³¹	- peakorteris						
	- delegatsioonides						
Teadustegevus							
Muu (täpsustage)							
KOKKU	5	5	5	5	5	6	6

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

³⁰ Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

³¹ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised BA read).

3.2.3. Kolmandate isikute rahaline osalus

Ettepanek/algatus:

- ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist
 hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Aasta	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.
 Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 omavahenditele
 muudele tuludele

palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Ettepaneku/algatuse mõju ³²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel: X märkida pm eelarverida							

Sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Muud märkused (nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave)

Sihtotstarbelist sisetulu saadakse stabiliseerimise toetusfondi varade haldamisest.

³² Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud, suhkrumaksud) korral peab märgitud olema netosumma, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.